

3021_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3021 Qiymət və qiymətləndirmə

1 Qiymətin formalaşmasının ilkin əsasıdır

- istehsal xərcləri
- sadalananların hamısı
- maya dəyəri
- tədavül xərcləri
- dəyər

2 Qiymət anlayışının sinonimi kimi qəbul edilə bilər

- rüsum
- amortizasiya
- dividenol
- məzənnə

3 Qiymət anlayışının sinonimi kimi qəbul edilə bilməz

- tarif
- fraxt
- əmək haqqı
- rentabellik
- faiz dərəcəsi

4 Kapitalın qiyməti kimi qəbul edilir

- faiz dərəcəsi
- rentabellik
- dividenol
- mənfəət
- gəlir norması

5 İş qüvvəsinin qiyməti kimi qəbul edilir

- gəlir
- müavinət
- təqdimat
- maaş
- mənfəət

6 Torpağın qiyməti kimi qəbul edilir

- renta
- kadastr
- renta faizi
- renta norması
- rentabellik

7 Su nəqliyyatı xidmətlərinin tarifləridir.

- fraxt
- franko-təyinat stansiyası
- faktoring
- franko
- fraxt bazası

8 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

mənfəət
əlavə dəyər vergisi
● aksiz vergisi
qiymət əlavələri
maya dəyəri

9 Franko qiyməti asılıdır –

əmtəyə olan tələbdən
əmtənin növündən
əmtənin bazar payından
● əmtənin daşınması xüsusiyyətlərindən
rəqəbdən

10 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

aksiz vergisi
istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
əlavə dəyər vergisi
● ticarət əlavələri (güzəştləri)
mənfəət

11 Beynəlxalq qiymətləndirmə standartları hazırlanır?

● Qiymətləndirmə Standartları üzrə Beynəlxalq Komitə tərəfindən
Kral İnstitutu tərəfindən
EVROVAL təşkilatı tərəfindən
Qiymətləndiricilər Assosiasiyalarının Avropa Qrupu tərəfindən
Əsas Fondların Qiymətləndiricilərinin Avropa Qrupu tərəfindən

12 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

ƏDV-nin məbləği qədər
topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər
● ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.
maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
aksiz vergisinin məbləği qədər

13 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

istehsal yerində FOB qiyməti
bazis məntəqə qiyməti
● təsbit edilən qiymətlər
franko-anbar-istehlakçı qiyməti
nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər

14 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

ƏDV
ticarət əlavələri (güzəştləri)
● mənfəət
topdansatış əlavələri (güzəştləri)
aksiz vergisi

15 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

qiymət əlavələri

- maya dəyəri
- aksiz vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət

16 Firmanın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq olunmuş qiymət məcmuəsinə uyğun məhsulların satışı

- innovasiya siyasəti
- vergi siyasəti
- investisiya siyasəti
- təsbit olunmuş qiymətlər siyasəti
- əmtəə siyasəti

17 Qiymətməhləgəlmənin prinsiplərinə aid deyil

- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- qiymət intizamına nəzarət
- qiymətlərin təsbit edilməsi
- qiymətlərin məqsədyönlülyü
- qiymətməhləgəlmədə fəsiləsizlik

18 Qiymətin funksiyası deyil

- informasiya funksiya
- uçot funksiyası
- bölüşdürücü funksiya
- tədiyyə funksiyası
- stimullaşdırıcı funksiya

19 Firmanın qiymətməhləgəlmə nəzəriyyəsindəki əsas istiqamətlərə aiddir?

- sosial ədalət
- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- antiinhisarçılıq
- subyektiv mərhəlizm

20 Aşağıdakı iqtisadi qanunlardan hansı qiymətməhləgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil etmir?

- dəyər qanunu
- pul tədavülü qanunu
- antiinhisar qanunu
- təklif qanunu
- tələb qanunu

21 əmək dəyər nəzəriyyəsində görə qiymətin formalaşmasının əsasını təşkil edir

- tələb - təklif nisbətləri
- ictimai-zəruri əmək xərcləri
- tədavüldə olan pul kütləsinin miqdarı
- istehlak dəyəri.
- mübadilə dəyəri

22 əmək-dəyər nəzəriyyəsində mahiyyəti nədir?

- qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçılarının məhsul vahidini almaq üçün ödədikləri pulun miqdarıdır
- qiymət-əmək məhsulu və istehlak dəyəridir
- qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür

qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür

23 Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin banisi kimdir?

- A.Marşall
- A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- L.Valras, K.Mencer
- U.Cevons, L.Valras
- P.Makkonelli, L.Bryu

24 Qiymətməhləgəlmə elmi:

- qiymət-bazarda alıcı xərclərini öyrənən bir elmdir
- əmtənin istehsalı prosesini və hərəkət mərhələlərini öyrənən bir elmdir
- qiymət-istehlakçıların pul gəlirlərinin formalaşması prosesini öyrənən bir elmdir
- qiymətlərin formalaşması prosesini, hərəkət qanunauyğunluqlarını və onlardan istifadəni öyrənən elmdir
- qiymət - əmək xərclərini və dəyəri öyrənən bir elmdir

25 Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsipidir -

- sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
- təklifin həcmnin artırılması
- inhisarlaşmanın qarşısının alınması
- tələbin həcmnin artırılması
- bazarda tarazlığa nail olunması

26 Qiymətkoymada bu və ya digər metodun tətbiqinişərtləndirən amil hansıdır?

- qiymətlər indeksləşdirilməli və tənzimlənməlidir
- qiymət əhalinin gəlirləri ilə uzlaşmalıdır
- bütün variantlar doğrudur
- qiymətlər tələbin ödənilməsinə xidmət etməlidir
- qiymət səviyyəsində əmtəələrin keyfiyyət fərqləri uçota alınmalıdır

27 Aşağıdakılardan hansı qiymətin orta səviyyəsi hesab olunur

- sosial status əmtəələrinin qiymətləri
- differential qiymətlər
- ayrı-seçkili qiymətlər
- qarşılıqlı əvəzedicilərin qiymətləri
- qarşılıqlı tamamlayıcı əmtəələrin qiymətləri

28 Qiymətin maksimum səviyyəsi müəyyən edilir

- bütün variantlar doğrudur
- məhsulun dəyəri ilə
- məhsulun nadir həcmi ilə
- məhsula olan tələbin həcmi ilə
- məhsulun təklifi həcmi ilə

29 Qiymətin minimum səviyyəsi müəyyən edilir

- tədavül xərcləri ilə
- istehsal xərcləri ilə
- rentabellik səviyyəsi ilə
- məhsulun maya dəyəri ilə
- məhsulun dəyəri ilə

30 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansaş (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.
aksiz vergisinin məbləği qədər
ƏDV-nin məbləği qədər
maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.

31 Buraxılmış imkanların xərcləri

- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
istehsalın mənimlənməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
son hədd kimi müəyyən edilən xərclər
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri

32 əmtənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin mahiyyətini izah etmir:

- differensiallaşdırılmış xərclər
tarazlıq xərcləri
ictimai-zəruri xərclər
son hədd xərcləri
elmi cəhətdən əsaslandırılmış səmərəli xərclər

33 Bazar qiyməti nəyə deyilir?

- təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır
tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
təklifin həcmi tələbin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmi bərabərdir

34 Müqavilə qiymətinə sinonim kimi hansı müəyyənliyi göstərmək olar?

- müqavilə qiyməti
faktiki sövdələşmə qiyməti
topdansatış qiyməti
pərakəndə satış qiyməti
tarazlıq qiyməti

35 əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növü hansıdır?

- cari qiymətlər
pərakəndə satış qiymətləri
- məlumat qiymətləri
mövsumi qiymətlər
satınalma qiymətləri

36 Aşağıdakılardan hansı səhvdir

- qiymət (tarif) əmtənin (xidmətin) istehsalı və tədavülü xərclərinin məcmusudur
qiymət alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun miqdarıdır
tarif pullu xidmətlərin qiymətidir
tarif əmtə və xidmətlərin qiymətlərinin istənilən siyahısıdır
qiymət əmtənin dəyərinin pulla ifadəsidir

37 Qiymətməhləgətirən amil deyil

- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili
- inflyasiya amili
konyunktura amili

valyuta-maliyyə amili
dəyər amili

38 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində

39 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- ƏDV
- aksiz vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- mənfəət
- topdansaş əlavələri (güzəştləri)

40 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır

- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi
- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi

41 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil

- bazis məntəqə qiyməti
- istehsal yerində FOB qiyməti
- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər

42 Qiymətin ikili təbiətinə aiddir:

- dəyər və istehlak dəyər
- dəyər və ortalaşdırılmış dəyər
- istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərclər
- dəyər və gətirilmə ictimai xərclər
- istehsal qiyməti və dəyər

43 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- sair üstəlik xərclər
- tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
- inzibati təsərrüfat xərcləri
- maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
- tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər

44 Tikinti məhsulunun qiymətini xarakterizə edir.

- smeta dəyəri
- maya dəyəri
- avadanlığa çəkilən xərc
- dəyər
- bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər

45 Təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növü

- mövsümi qiymətlər
- netto qiymətlər
- müqavilə qiymətləri
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti

46 Xidmət etdiyi iqtisadi dövriyyəsinin xarakterinə görə qiymətin növü hansıdır?

- tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər
- müqavilə qiymətləri
- birja qiymətləri
- cari qiymətlər

47 Fəaliyyət müddətinə görə qiymətin növü:

- tender qiymətlər
- tikinti məhsulunun qiyməti
- brutto qiymət
- sabit qiymətlər
- preyskurant qiymətlər

48 Transfert qiymətlər nədir?

- İdxal-ixrac əməliyyatlarında əmtəyə ödənilən qiymət.
- Müəssisədaxili sahələrarası məhsul satışı zaman tətbiq olunan qiymət.
- İstehsalçı müəssisənin vasitəçi təşkilata məhsul satan zaman tətbiq etdiyi qiymət.
- Bir təşkilati formaya daxil olan müəssisələrin bir-birinə məhsul satışı zamanı tətbiq etdiyi qiymət
- Beynəlxalq ticarətdə tətbiq olunan qiymət.

49 Transfert qiymətinin müəyyən olunmasına təsir etmir:

- topdansatış qiymətlər
- bazar qiymətləri
- son hədd qiyməti
- istehsal xərcləri
- müqavilə qiyməti

50 Tikinti məhsullarına müəyyən edilən qiymət növü deyil -

- preyskurant qiymət
- smeta qiyməti
- müqavilə qiyməti
- sürüşkən qiymət
- topdansatış qiymət

51 Qiymət səviyyəsinin sabitliyini şərtləndirir:

- pul emissiyasını həyata keçirmək
- məcmu tələbin artması zamanı pul təklifinin səviyyəsinin sabit saxlanması və azaldılması
- pul təklifinin səviyyəsini artırmaq
- pul təklifinin səviyyəsini sabit saxlanması
- pul islahatlarını həyata keçirmək

52 Göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymətin növü

- FAS ixrac qiyməti

istehlak
dəyişkən
tender

- brutto (faktura).

53 Firmanın məhsul satışı üzrə tipik sövdələşmələri üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinin standart qaydalar sistemi-

- qiymət siyasəti
əmtəə siyasəti
investisiya siyasəti
pul kredit siyasəti
gömrük siyasəti

54 Firma daxilində iqtisadi münasibətlərdə tətbiq olunan qiymət:

faktiki sövdələşmə
sabit
cari
● transfert
buraxılış

55 Dünya bazar qiymətinin növü

- tender
bazis
franko – anbar
tənzimlənen
● FOB

56 Müxtəlif məhsulların istehsalı və istehlakına qiymətin hansı funksiyaları vasitəsilə təsir edilir?

- tələb və təklifin balanslaşdırılması
uçot
● stimullaşdırıcı
bölgü
informasiya

57 Tələbin qiymətə görə birbaşa elastiklik əmsalı aşağıdakı düsturla hesablanır.

$$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{P} \cdot \frac{\Delta P}{Q}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{P} : \frac{\Delta P}{Q}$$

- $$l_r = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} \cdot \frac{\Delta P}{P}$$

58 Aşağıda sadalanan xərclərdən biri gizli xərclərə aiddir

- bütün cavablar doğrudur
- fəaliyyətsiz avadanlığın təmirinə görə haqq
- avadanlığın amortizasiyası
- firmanın kassasında nağd pula görə faiz
- fəhlələrin əmək haqqı

59 İstənilən müəyyən həcmli buraxılış zamanı firmanın ümumi xərcləri bərabərdir

- orta dəyişən xərclər vurulsun buraxılış kəmiyyətinə
- orta ümumi xərclər minus orta dəyişən xərclər
- cavablar doğru deyil
- gizli və orta dəyişən xərclərin cəmi
- orta ümumi xərclər vurulsun buraxılış kəmiyyəti

60 Gizli xərclər

- mülkiyyətçiyə məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla
- istehsal həcmnin dəyişməsi zamanı dəyişən xərclər
- bütün cavablar doğru deyil
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərclər
- mühasibat xərcləri

61 Təklif qiyməti

- müəyyən əmtəəni alıcıların satıcıdan almağa hazır olduğu maksimal qiymət
- istehsalçının bazarda öz əmtəəsini satdığı minimal qiymət
- satıcının maksimal qiyməti və alıcının minimal qiyməti
- istehsalçının bazarda müəyyən qədər əmtəəni təklif etməyə razılaşdığı maksimal qiymət
- alıcıların bazarda müəyyən miqdar əmtəəni təklif edərkən razı olduğu minimal qiymət

62 İstehlakçı artıqlığı

- doğru cavab yoxdur
- istehlakçıların əmtəəyə görə ödədikləri pul məbləğidir
- istehlakçının əmtəəyə görə ödəməyə hazır olduğu maksimal qiymət və onun bazar qiyməti arasında fərq
- istehlakçının əmtəəyə görə ödəməyə hazır olduğu minimal qiymət və onun bazar qiyməti arasında fərq
- istehlakçıların reallaşmış əmtəəyə görə aldığı pul məbləğidir

63 Tələb qiyməti

- sadalananların hamısı
- sövdələşmənin aparıldığı qiymətdir
- verilmiş əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı minimal qiymətdir
- verilmiş əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı maksimal qiymətdir
- istehlakçıların bazarda əmtəəni reallaşdırdığı maksimal qiymətdir

64 Qiymətlərin dinamikası aşağıdakı amillərin təsiri altında formalaşır:

- cavabların heç biri doğru deyildir
- daxili və xarici amillər
- əsas və əlavə amillər

- strateji və taktiki amillər
prinsipial və strateji amillər

65 Normal dəyər dedikdə nə başa düşülür:

firmanın bazarda marketinq tədqiqatçıları aparması, öz əmtəəsinin rəqabət qabiliyyətliliyini qiymətləndirilməsi başa düşülür

- məhsulun əmələ gəldiyi ölkədə adi ticarət əməliyyat gedişində ödənilən əmtəə materiallarının və hazırlanmasının dəyəri ilə səmərəli mənfəət və ümumi məsrəflərin məcmusu kimi başa düşülür
məhsulun istehsal olunduğu yerdə dəyəri məsrəflərin məcmusu kimi başa düşülür
əmtəənin satış dəyəri və istehlak dəyərinin cəmi kimi başa düşülür
əmtəənin rəqabət qabiliyyətliliyini xarakterizə edən elmi cəhətdən əsaslandırılmış mənfəəti başa düşülür

66 Aşağıdakı qiymət strategiyalarından hansı daha geniş tətbiq olunur?

- orta qiymətlər
“qaymaqyığma”
aşağı qiymətlər
məqsədli qiymətlər
sabit qiymətlər

67 Bu qiymət strategiyalarından hansının tətbiqi istehlakçı hüquqlarının pozulması kimi qəbul edilə bilər?

- yüksək qiymətlər
sabit qiymətlər
orta qiymətlər
aşağı qiymətlər

68 Aşağı keyfiyyət – aşağı qiymət nisbəti əsasında formalaşan strategiya hansıdır?

- nümayişanə parıltı
soyğunçuluq
aşağı qiymətlər
aşağı dəyərlilik

69 Aşağı keyfiyyət – yüksək qiymət nisbəti əsasında formalaşan strategiya hansıdır?

- aşağı dəyərlilik
soyğunçuluq
nümayişanə parıltı
orta qiymətlər

70 Aşağı keyfiyyət – orta qiymət nisbəti əsasında formalaşan strategiya hansıdır?

- aşağı dəyərlilik
nümayişanə parıltı
orta qiymətlər
soyğunçuluq

71 Yüksək keyfiyyət – orta qiymət nisbəti əsasında formalaşan strategiya hansıdır?

- mükafatlı qiymətəmələgəlmə
bazara ciddi daxilolma
yüksəldilmiş qiymət
keyfiyyətlilik

72 Yüksək qiymət – yüksək keyfiyyət nisbəti əsasında formalaşan strategiya hansıdır?

- mükafatlı qiymətəmələgəlmə
bazara ciddi daxilolma

keyfiyyətlik
yüksəldilmiş qiymət

73 Psixoloji baxımdan uğurlu rəqəmləri göstərin:

- 4,7,9
3,5,7
4,5,7
3,7,9
4,5,9

74 Qiymət taktikasına aid qərar deyil:

- qiymətin psixoloji həddinin seçilməsi
xərclərin əmtəə nomenklaturası daxilində bölüşdürülməsi
qiymətlərin təsbit olunması və indeksləşdirilməsi
xərclərin əmtəə çeşidləri arasında bölüşdürülməsi
qiymətlərə əlavələrin daxil edilməsi

75 Qiymət taktikasına aid qərar hansıdır?

- qiymətlərin differensiallaşdırılması
qiymətlərin indeksləşdirilməsi
qiymətlərin təsbit olunması
qiymətlərin dondurulması
qiymətlərin tənzimlənməsi

76 Qiymətlərin bazar sığortalanmasında istifadə olunan düstur necə adlanır?

- dəyişkən qiymət düsturu
sürüşkən qiymət düsturu
bütün variantlar doğrudur
elastik qiymət düsturu
təsbit olunan qiymət düsturu

77 Qiymətlərin bazar sığortalanması aşağıdakı sahələrdən hansında zəruri sayılır?

- ticarət
maşınqayırma
kənd təsərrüfatı
tikinti
ictimai iaşə

78 Qiymətlərin bazar sığortalanmasına aid olan qeyd-şərt deyil -

- doğru variant yoxdur
material xərclərinin azalması
material xərclərinin artması
əmək haqqı xərclərinin artması
bazar qiymətlərinin dəyişməsi

79 Qiymətlərin bazar sığortalanmasına aid olan qeyd-şərt hansıdır?

- tələbin həcmnin dəyişməsi
istehsal xərclərinin dəyişməsi
bütün variantlar doğrudur
rəqabətin güclənməsi
təklifin həcmnin dəyişməsi

80 Qiymətməhləgəlmə prosesinin son mərhələsi hansıdır?

- qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi
- qiymətlərin bazar sığortalanması
- pərakəndəsatış qiymətlərinin tətbiqi
- məhsul satışı
- qiymət taktikasının həyata keçirilməsi

81 Aşağıdakılardan hansı qiymət taktikası üzrə düzəlişlərə aiddir?

- qiymətin tənzimlənməsi
- qiymət sisteminin formalaşdırılması
- nəqliyyat xərclərinin qiymətə daxil edilməsi
- qiymətin hesablanması

82 Qiymət taktikası qiymətlərə neçə variantda düzəlişlər üzrə qərarları əhatə edir?

- 9
- 6
- 5
- 7
- 8

83 Qiymətin taktikası qiymətlərə aşağıdakılardan biri üzrə düzəlişləri əks etdirmir?

- xərclərin bölüşdürülməsi
- qiymətlərin tənzimlənməsi
- standart qiymətlərin təyini
- qiymətin psixoloji həddinin seçilməsi
- qiymətə əlavələrin edilməsi

84 Qiymət taktikasının tətbiqi hansı tələbdən irəli gəlir?

- bütün variantlar doğrudur
- bazanın qiymətlərə əks təsirinin uçuotu
- qiymətlərin tələbə təsirinin uçuotu
- qiymətlərin təklif təsirinin uçuotu
- rəqabətin yumşaldılması uçuotu

85 Qiymət strategiyasının işlənilməsi mərhələsi deyil -

- zəruri informasiyanın toplanılması
- məqsədlərin seçilməsi
- strategiyanın formalaşdırılması
- strategiyanın reallaşdırılması
- strateji (maliyyə) təhlilin aparılması

86 Tədavüldə nağd pul kütləsinin artımı və kreditin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir -

- kredit multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru
- əmanət multiplikatoru
- pul multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru

87 Müəssisənin qiymət siyasəti:

- müəssisənin ümumi strategiyasının əsas elementlərini təşkil edir
- müəssisənin istehsal edəcəyi əmtəəni seçir

müəssisənin bazar fəaliyyətini təmin edir
müəssisənin idarəetmə strukturunu seçir
müəssisənin rəqabətliyini artırır

88 Müəssisənin qiymət siyasəti:

- müəssisənin qiymətməhləgəlmə prosesində xərc istiqamətini seçir
istehsalda təkrar-istehsal prosesini təmin edir
müəssisənin qiymətməhləgəlmə prosesində bazar payını əsas tutur
- müvafiq qərar variantlarının nəticələrinin təhlili əsasında qiymətləri məqbul sayır
cavablar doğru deyildir

89 Qiymət siyasəti:

- cavablar doğru deyildir
- əmtəə və xidmətlərə qiymətdəqəymə sferasında müəssisələrin rəhbər tutduqları ümumi prinsiplərdir
müəssisənin bazar payını artırır
müəssisənin istehsalının təşkilinə şərait yaratmır
müəssisənin rəhbərliyinin idarəetmə fəaliyyətini stimullaşdırır

90 Müəssisənin qiymət siyasəti:

- cavablar doğru deyildir
qiymətlərin formalaşması prosesinə nəzarəti həyata keçirir
qiymətlərin fasiləsizlik prosesini təmin edir
- strateji və taktiki cəhətləri birləşdirir
qiymətlər xərclərin uçotunu təmin edir

91 Müəssisənin qiymət siyasəti:

- cavablar doğru deyildir
məhsulun yeniləşməsini təmin edir
xammallardan tam və səmərəli istifadəni zəruri edir
müəssisənin istehsal prosesinin fasiləsizliyini təmin edir
- rəhbərliyin istehsal edilən əmtəələrə qiymətlərin qoyulması, yoxlanılması və dəyişdirilməsi üzrə fəaliyyətdir

92 Dövlətin qiymət siyasəti:

- cavablar doğru deyildir
qiymətlərin səviyyəsini müəyyən etməklə məhsulun rəqabət qabiliyyətini yüksəldir
qiymətlərin sərbəstləşdirilməsinə şərait yaradır
- qiymətlərin tənzimlənməsində birbaşa və dolaylı metodların uyğunlaşdırılması yolu ilə həyata keçirilir
müəssisənin zərərsizlik səviyyəsini müəyyən edir

93 Qiymət siyasətinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- xərc və faydalılıq
- daxili və xarici
liberallaşdırma
təsbitleşdirmə
indeksləşdirmə

94 Bunlardan hansı yeni və analoqu olmayan məhsullara qiymətdəqəymə strategiyasıdır?

- mükafatlı üstəliklər strategiyası
üstün qiymətlər strategiyası
- yüksək qiymətlər strategiyası və ya «qaymaqyığma» strategiyası
sabit qiymətlər strategiyası
lider qiymətlər strategiyası

95 Qiymət taktikası özündə aşağıdakılardan hansı üzrə qərarları əks etdirir.

- qiymətkoyma bazasının seçilməsi
- qiymətin psixoloji həddinin seçilməsi
- qiymətin əmtəənin təyinatına istiqamətləndirilməsi
- optimal qiymət səviyyəsinin seçilməsi
- qiymətlərin təhlili və proqnozlaşdırılması

96 Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır

- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar sığortalanması.
- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin dinamikası
- qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası

97 Akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması nəyi ifadə edir ?

- maliyyə göstəricilərinin dəyişməsinə
- istehlak tələbinin dəyişməsinə
- investisiya qoyuluşunun dəyişməsinə
- işgüzar fəallığın dəyişməsinə
- istehlak xərclərinin dəyişməsinə

98 Akselerasiya əmsalının ölçülməsi meyarıdır ?

- bütün variantlar doğrudur
- investisiyanın artımı
- qiymətlərin artımı
- gəlirlərin artımı
- istehlakın artımı

99 Akselerasiya prinsipi nəyi əks etdirir ?

- bütün variantlar doğrudur
- investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı
- istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı
- əsas kapitalla və istehlak mallarına olan tələbat arasındakı asılılığı
- əsas kapitalla və investisiyaya olan tələbin dəyişməsinə

100 Milli gəlirin artımı ilə investisiyanın artımı arasındakı fərq nəyə bərabərdir ?

- istehsal xərclərinə
- amortizasiya ayırmalarına
- istehlak xərclərinə
- əmanətlərin məbləğinə
- doğru variant yoxdur

101 2

- əvəzedici əmtəələrə
- qeyri-asılı əmtəələrə
- normal əmtəələrə
- aşağı kateqoriyalı əmtəələrə
- bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə

102 1

- aşağı kateqoriyalı əmtəələrə
- normal əmtəələrə
- qeyri-asılı əmtəələrə
- əvəzedici əmtəələrə
- bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə

103 Əhalinin gəlirləri artan zaman tələbin həcmnin azaldığı əmtəələr hansılardır?

- əvəzedici əmtəələr
- qeyri-asılı əmtəələr
- Qiffen əmtəələri
- tamamlayıcı əmtəələr
- normal əmtəələr

104 Əhalinin gəlirləri artan zaman tələbin həcmnin azaldığı əmtəələr hansılardır?

- normal əmtəələr
- qeyri-asılı əmtəələr
- Qiffen əmtəələri
- tamamlayıcı əmtəələr
- əvəzedici əmtəələr

105 Maya dəyərinin 82Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 18% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 20 Azn
- 118Azn
- 21.9 Azn
- 100 Azn
- 64 Azn

106 Maya dəyərinin 70Azn, məhsul üzrə mənfəətin 21Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 33.3%
- 91%
- 49%
- 40%
- 30%

107 Maya dəyərinin 110Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 45% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 20 Azn
- 220Azn
- 65 Azn
- 255 Azn
- 200Azn

108 Maya dəyərinin 90Azn, məhsul üzrə mənfəətin 36Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 400%
- 54%
- 126%
- 250%
- 40%

109 Maya dəyərinin 30Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 50 Azn
- 6 Azn
- 66.6 Azn
- 10 Azn
- 37.5 Azn

110 Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 75%
- 45%
- 400%
- 25%
- 40%

111 Qiymətin dəyişməsinə istehlakçılar nə vaxt müsbət reaksiya göstərir ?

- bütün qeyd olunan hallarda
- qiymətin dəyişməsi əsaslıdır
- dövlət xərcləri
- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir
- əmtəə nadir keyfiyyətlərə malikdir

112 Qiymətlərin dəyişməsinə istehlakçının reaksiyası nə vaxt müsbət ola bilər ?

- qiymətlərin növbəti enməsi gözlənilir
- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir
- dövlət xərcləri
- əmtəə dəbdən düşmüşdür
- yeni qiymət psixoloji cəhətdən cəlbedici deyil

113 Planlı xərclərin tərkib elementidir –

- dövlət satinalmaları
- dövlət xərcləri
- investisiya qoyuluşu
- xalis ixrac
- istehlak xərcləri

114 Planlı xərclərin tərkib elementi deyil –

- idxal-ixrac saldosu
- istehlak xərcləri
- dövlət xərcləri
- dövlət satinalmaları
- planlı investisiyalar

115 Məcmu tələbin tərkib elementi deyil –

- dövlət xərcləri
- dövlət satinalmaları
- istehlak
- investisiya
- xalis ixrac

116 Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

qiymətlərin formalaşmasının marjinal istiqaməti
 qiymətlərin formalaşmasının xərc istiqaməti
 cavablar doğru deyildir
 qiymətlərin formalaşmasının fasiləsizliyi

- qiymətlərin qoyulması və dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirləri əhatə edir

117 Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

cavablar doğru deyildir
 qiymətməhləgəlmə prosesinin fasiləsizliyi
 qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması
 qiymətlərin stimullaşdırıcı xassəyə malik olması

- müəssisənin bütün istehsal şəbəkəsinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə tədbirləri əhatə edir

118 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsinə aid deyildir:

- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
 ümumi qiymətlərin dondurulması
 qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
 müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
 rentabellik normasının təyin edilməsi

119 Dövlətin birbaşa (vasitəsiz) siyasəti istiqaməti deyildir:

- ümumi qiymətlərin dondurulması
 müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
 rentabellik normasının təyin edilməsi
 paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi
 qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi

120 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqamətidir:

- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
 dövlət tədarükü
 cavablar doğru deyildir
 dövlətin investisiyası
 pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi

121 Dövlətin qiyməti vasitəli (dolay) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
 vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
 idxal və ixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi
 paritet qiymətlərin təyin edilməsi
 valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi

122 Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti:

- cavablar doğru deyildir
 qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
 qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
 istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyəti tənzimlənməsi tədbirləridir
 istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətililiyinin təmin edilməsi tədbirləridir

123 Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

- cavabların hər biri doğrudur
 istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətililiyinin təmin edilməsinə yönəldilən tədbirlərdir
 qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir

qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi tədbirləridir

124 Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti üzrə tədbirlər:

- idarə heyətinin səhvləri, rəqiblərin davranışında, yaxud bazarda qiymətlərin gözlənilməyən dəyişikliyi nəticəsində istehsal bölmələrinin fəaliyyətində uyğunsuzluqların ləğvinə yönəldilir
satış həcmnin çoxaldılmasına yönəldilir
idxal və ixrac əməliyyatları üzrə idarə heyəti səhvlərinin aradan qaldırılmasına yönəldilir
rəqiblərin davranışında baş verən səhvlərin nəticəsində istehsal fəaliyyətində yaranan fasilələrin ləğvinə yönəldilir
bazarda qiymətlərin proqnozlaşdırılan dəyişikliyi nəticəsində istehsal bölmələrinin fəaliyyətində olan artımın reallaşmasına yönəldilir

125 Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti:

- cavablar doğru deyil
qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılma tədbirləridir
- qismüddətli və birdəfəlik xarakterli tədbirlərdir
istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi tədbirləridir

126 Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 25.5Azn
- 121azn
- 283Azn
- 225Azn
- 60Azn

127 Maya dəyərinin 62Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 37Azn
- 77.5Azn
- 46.5Azn
- 15.5Azn
- 82.7Azn

128 Maya dəyərinin 55Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 18.3Azn
- 78.57Azn
- 53.35Azn
- 56.65Azn
- 16.5Azn

129 Maya dəyərinin 15Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 45.5Azn
- 4.5Azn
- 19.5Azn
- 10.5Azn
- 21.4Azn

130 Maya dəyərinin 500Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

600Azn
100Azn
☒ 625Azn
125Azn
400Azn

131 Maya dəyərinin 125Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

150,60Azn
625Azn
100Azn
25,75Azn
☒ 156,25Azn

132 Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

29.41Azn
63.75Azn
106.25Azn
21.25Azn
☒ 113.33Azn

133 Maya dəyərinin 20Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 15% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

18.67Azn
☒ 23.53Azn
17Azn
3Azn
133.(33) Azn

134 Maya dəyərinin 40Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

60 Azn
2 Azn
☒ 50 Azn
20 Azn

135 Maya dəyərinin 80Azn, məhsul üzrə mənfəətin 20Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

1%
☒ 25%
400%
40%
100%

136 Maya dəyərinin 148Azn, məhsul üzrə mənfəətin 29.6Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

1.9%
1.8%
5%
☒ 20%
1.5%

137 Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- ☐ 125%
- ☐ 45%
- ☒ 25%
- ☐ 75%
- ☐ 40%

138 Rentabellik səviyyəsinin 28% , məhsul üzrə mənfəətin 112 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- ☐ 143.36 Azn
- ☐ 31.36 Azn
- ☒ 400 Azn
- ☐ 4 Azn
- ☐ 3136Azn

139 Rentabellik səviyyəsinin 15% , məhsul üzrə mənfəətin 7.5 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- ☒ 50 Azn
- ☐ 1.125 Azn
- ☐ 11.25 Azn
- ☐ 8.625 Azn
- ☐ 51.125 Azn

140 Maya dəyərinin 12Azn, rentabellik səviyyəsinin 25% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- ☐ 15 Azn
- ☒ 3 Azn
- ☐ 2.08Azn
- ☐ 48 Azn
- ☐ 9 Azn

141 Maya dəyərinin 450Azn, rentabellik səviyyəsinin 50% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- ☒ 225 Azn
- ☐ 400 Azn
- ☐ 11 Azn
- ☐ 9 Azn
- ☐ 675 Azn

142 Maya dəyərinin 100 Azn, rentabellik səviyyəsinin 55% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- ☐ 0.55 Azn
- ☒ 55 Azn
- ☐ 5.5 Azn
- ☐ 1.81 Azn
- ☐ 45 Azn

143 Maya dəyərinin 50Azn, rentabellik səviyyəsinin 15% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- ☐ 30 Azn
- ☒ 7.5 Azn

- 0.3Azn
- 3.33 Azn
- 0.75 Azn

144 Maya dəyərinin 50Azn, məhsul üzrə mənfəətin 30Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

- 82,4
- 94,4
- 94
- 90
- 76,8

145 Maya dəyərinin 30Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək qiyməti tapın:

- 4.5 Azn
- 2.7 Azn
- 1.8 Azn
- 5.4 Azn
- 4.5 Azn
- 7.2 Azn
- 2.7 Azn
- 7.2 Azn
- 1.8 Azn
- 5.4 Azn

146 Maya dəyərinin 20Azn, məhsul üzrə mənfəətin 5 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək onun məbləğini tapın:

- 9 Azn
- 4.5 Azn
- 2.7 Azn
- 15 Azn
- 7.2 Azn

147 Maya dəyərinin 40Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və ƏDV-nin 18% olduğunu bilərək onun məbləğini tapın:

- 30 Azn
- 18 Azn
- 5.4 Azn
- 9 Azn
- 1.8 Azn

148 Qiymət siyasətinin hazırlanmasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- marketing konsepsiyası
- bazar konyunkturasi
- rəqabət formaları
- rəqabət
- istehlakçıların reaksiyası

149 Qiymət strategiyasının növü deyil

- məqsədli qiymət strategiyası
- xüsusi qiymət strategiyası
- yüksək qiymət strategiyası
- orta qiymət strategiyası
- aşağı qiymət strategiyası

150 Qiymət strategiyası müsbət nəticə vermir

- qiymətlər məqsədli bazara uyğun olduqda
məhsulun qiyməti tez-tez dəyişərsə
məhsulların bazarda olma müddəti məhdud deyilsə
bazar tədqiqatı apararaq qiymətlər barəsində qərar qəbul olunarsa
istehlakçılara qiymət siyasətini izah etmək çətin olmazsa

151 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- gəlirlərin səviyyəsi
iflasa uğramaq
yüksək mənfəət əldə etmək
istehsalı tam gücü ilə işlətmək
ümumi satış həcmi artırmaq

152 Bazarda öz fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin saxlanılması və sabitliyə çalışan firmalara xas olan strategiya

- orta qiymət
aşağı qiymət
məqsədli qiymət
dəyişməz qiymət
yüksək qiymət

153 Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- tələbin yüksəlməsini
yüksək xərcləri
yeni texnologiyanın tətbiqini
artıq pul ödəmələrini
yüksək mənfəəti

154 Qiymət strategiyası deyildir:

- xərc metodu ilə qiymət strategiyası
yüksək qiymət strategiyası
aşağı qiymət strategiyası
yuvarlaq olmayan qiymət strategiyası
dəyişməz qiymət strategiyası

155 Qiymət siyasəti təmin etməlidir:

- cavablar doğru deyildir
vahid tarif səviyyəsini
texnologiya tətbiqini
alternativ yanaşma
maksimal gəlir imkanlarını

156 Qiymət siyasətinin işlənilməsi proseduru deyildir:

- cavablar doğru deyildir
strateji məqsədlər
vəzifələr
taktika
qiymət siyasəti

157 Orta qiymətlər strategiyası hansı halda müsbət nəticə verir:

rəqabət məhduddursa
 yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini təmin edirsə
 çox saylı məmullatın nisbətən aşağı qiymətlə satışında əldə edilən gəlir ilkin yüksək qiymətlə müqayisədə əhəmiyyətsizdirsə
 yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda

- qoyulan kapitala görə uzunmüddətli və ədalətli mənfəət əldə etməyə şərait yaradırsa

158 Yüksək qiymət strategiyası hansı halda müsbət nəticə vermir:

- rəqabət kəskinə; yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini də təmin edirsə; yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda. qiymətə az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən cari tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edildirsə; rəqabət məhduddursa;

159 Məqsədli qiymətlər strategiyasında hansı müsbət nəticə verir:

- bir neçə il müddətinə qane edici mənfəət kütləsi hər hansı bir konkret il ərzində yüksək mənfəət kütləsinin əldə edilməsi
- cavablar doğrudur satış həcmi və qiymətin dəyişməsi halında mənfəət kütləsinin daimi qalması kapitalqoyuluşunun dəyəri ilə mənfəətin uzlaşması

160 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur:

- cavablar doğrudur xarici bazara daxil olmaq halında daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında kütləvi bazara çıxarmaq halında ümumi satış həcmi artırmaq halında

161 Müəssisənin qiymət siyasətinin işlənməsi prosedurasına daxildir:

- cavablar doğrudur alıcılar rəqiblər dövlət xərclər

162 Daxili qiymət siyasəti:

- xarici qiymət siyasəti ilə qarşılıqlı iqtisadi əlaqəni təmin edir əhalinin əsassız (süni) qiymət və tarif artımından müdafiəsinə xidmət edir
- cavablar doğrudur qiymət artımının səbəblərini izah edir xarici qiymət siyasəti ilə qarşılıqlı əlaqədən maksimum faydalanmağa xidmət edir

163 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- etik alıcılar qənaətcil alıcılar fərqləndirilmiş alıcılar apatik alıcılar
- təqlid edən alıcılar

164 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

Bəblən effektini izləyənlər
 təqlid edən alıcılar

- fərqləndirilmiş alıcılar
“ oyunçular”
sadalananaların hamısı

165 Alternativ metodlar qrupuna aid deyildir:

- qiymətlərin bazarda tələbə görə müəyyən olunması
- qiymətlərin istehsal məsrəfləri əsasında müəyyən olunması
- qiymətlərin istehsal məsrəfləri ilə bazarda tapılmış tarazlığa görə müəyyən edilməsi
- cavablar doğru deyildir
- qiymətlərin rəqabətə meyllilik əsasında müəyyən olunması

166 əsas (basis) metodlar qrupuna aid deyildir:

- xərc metodu
- aqrəqat metodu
- parametrik metod
- normativ parametrik metod
- qiymətlərin istehsal xərcləri əsasında müəyyən edilməsi

167 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodları qrupudur:

- cavablar doğru deyildir
- tövsiyyə və vasitələr
- balın orta qiyməti
- əsas və alternativ
- qayda və prinsip

168 Qiymətəmələgəlmənin metodikası təmin edir:

- qiymətlərin müəyyən edilməsi qaydasını
- əmtəələrin istehlak faydalılığını
- marketing prinsipinin tətbiqini
- qiymət strategiyasının reallaşdırılmasını
- əmtəələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçüsünü

169 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyasının əsasında dayanır:

- qiymət strukturu
- qiymət dinamikası
- inflyasiya
- qiymət sistemi
- qiymət strategiyası

170 Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyası deyildir:

- cavablar doğru deyildir
- qiymətin əmələgəlməsi konsepsiyasının işlənilib hazırlanması
- qiymətlərin müəyyən edilməsi və əsaslandırılması
- qiymət sisteminin formalaşdırılması
- qiymətəmələgəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu

171 əmtəə nə qədər uzunmüddət ərzində saxlanıla bilərsə (yanlış variantı seçin)

- hər bir variant qismən mümkündür
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər aşağıdır
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər yüksəkdir
- alıcılar optimal əmtəə ehtiyatı yaradacaqlar
- alıcılar əmtəənin alışını təxirə salırlar

172 əgər əmtənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
- qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir
- keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir

173 əmtəələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindir -

- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək
- alıcılar əmtənin alış həcmi tədricən azaldacaq
- alıcılar əmtənin alış həcmi kəskin azaldacaq

174 əmtəə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- alıcıların əksəriyyəti onun bahalıqına görə laqeydlik göstərəcək
- onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək

175 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- sadalanmaların heç biri
- Snob effekti
- Beblen effekti
- təqlid edənlər
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

176 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- sadalanmaların hər biri
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- Beblen effekti
- son nəticə üzrə əmtənin qiymətləndirilməsi
- ehtiyatların yaradılması effekti

177 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növüdür ?

- xərclərin ötürülməsi effekti
- Beblen effekti
- gəlir effekti
- əvəzetmə effekti
- qiymətin ədalətliyi dərəcəsi

178 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növü deyil ?

- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- nadirlik effekti
- “ qiymət-keyfiyyət ” effekti
- xərclərin bölüşdürülməsi effekti
- ehtiyatların paylanması effekti

179 Sərbəst (müqavilə) qiymətləri üzrə qiymətqoyma müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması üsulu deyil -

- qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi

qiymətlərin üfqi təsbitləşdirilməsinin qadağan olunması
 qiymətlərin şaquli təsbitləşdirilməsinin qadağan olunması
 dempinqin qadağan olunması

180 Sərbəst (müqavilə) qiymətləri üzrə qiymətdoyma müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması üsuludur-

- qiymətlərin “dondurulması”
- qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi
- qiymət ayrı-seçkiliyinin qadağan olunması
- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- bütün variantlar doğrudur

181 Tənzimlənən qiymətlər sahəsində qiymətdoyma müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması üsulu deyil?

- qiymət əlavələrinin son həddinin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi
- qiymət elementlərinin kəmiyyətinin normalaşdırılması
- qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- qiymət ayrı-seçkiliyinin qadağan edilməsi

182 Tənzimlənən qiymətlər sahəsində qiymətdoyma müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması üsuludur?

- qiymətlərin “dondurulması”
- preyskurantlardan istifadə
- sadalananların hamısı
- inhisar qiymətlərinin təsbit edilməsi
- qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi

183 Təsbit edilən qiymətlər üzrə qiymətdoyma müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması üsulu deyil?

- sadalananların hamısı
- preyskurantlardan istifadə
- qiymətlərin “dondurulması”
- qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- inhisar qiymətlərinin təsbit edilməsi

184 Təsbit edilən qiymətlər üzrə qiymətdoyma müstəqilliyinin məhdudlaşdırılması üsuludur?

- qiymətlərin “dondurulması”
- sadalananların hamısı
- “ədalətsiz” qiymət reklamının qadağan olunması
- dempinqin qadağan olunması
- qiymətin son həddinin müəyyən edilməsi

185 Dövlətin qiymətlərə təsirinin neçə dərəcə yaxud səviyyəsi fərqləndirilir?

- 7
- 6
- 2
- 3
- 4

186 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi metodlarına aid deyil -

- qiymətlərə nəzarət
- qiymətlərdə liderlik
- qiymətlərə dolayı təsir
- qiymətlərin bazar sığortalanması
- qiymətlərin dondurulması

187 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin forması deyil-

- bazarda tələb – təklif nisbətlərinə təsir
- antiinhisar qanunvericiliyi
- gəlir siyasəti
- istehsal və tədavül prosesində dövlətin iştirakı
- qiymətlərdə liderlik

188 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi hansı..... xarakteri daşıyır?

- “ədalətsiz” qiymət reklamı
- təsbitləşdirmə
- bütün variantlar doğrudur
- antiinflasiya
- haqsız rəqabət

189 Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının 1,8 - ə bərabər olması uyğundur

- dəbdəbə əşyalarına
- geyimə
- gündəlik tələbat mallarına
- qıffen əmtəələrinə

190 Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının 1,0 - ə bərabər olması uyğundur

- zərgərlik məmulatlarına
- geyimə
- ərzaq mallarına
- minik avtomobillərinə

191 Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının 0,7 – yə bərabər olması uyğundur

- ərzaq mallarına
- zərgərlik məmulatlarına
- minik avtomobillərinə
- geyimə

192 Tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalının sıfıra bərabər vəziyyəti uyğundur

- geyim vasitələrinə
- ərzaq mallarına
- qeyri-asılı əmtəələrə
- əvəzedici əmtəələrə
- tamamlayıcı əmtəələrə

193 Tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalının 0,3 - ə bərabər olması uyğundur

- ikinci dərəcəli zərurət mallarına
- qeyri-asılı əmtəələrə
- gündəlik tələbat mallarına
- əvəzedici əmtəələrə
- tamamlayıcı əmtəələrə

194 Tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalının 0,6-ya bərabər olması uyğundur

- gündəlik tələbat mallarına
- ikinci dərəcəli zərurət mallarına
- qeyri-asılı əmtəələrə
- əvəzedici əmtəələrə

tamamlayıcı əmtəələrə

195 Tələbin qiymətə görə birbaşa elastikliyi əmsalının 0,8 - ə bərabər olması uyğundur.

- azalan tələbə
- elastik tələbə
- məcmu tələbə
- fərdi tələbə
- qeyri-elastik tələbə

196 Tələbin qiymətə görə birbaşa elastikliyi əmsalının 1, 4 - ə bərabər olması uyğundur.

- fərdi tələbə
- elastik tələbə
- qeyri – elastik tələbə
- məcmu tələbə
- artan tələbə

197 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- orta qiymət səviyyəsi qarşılıqlı əvəzedicilərin qiymətləri əsasında müəyyən edilir
- orta qiymət səviyyəsi rəqib əmtəələrin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi məhsulun maya dəyəri ilə müəyyən edilir.
- maksimum qiymət səviyyəsi məhsulun nadir xassələri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi istehsal xərci ilə müəyyən edilir.

198 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsi deyildir:

- rəqabətin səviyyəsinin və rəqabətə meylliliyin təhlili
- rəqiblərin qiymət və əmtəələrinin təhlili
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- tələbin müəyyən edilməsi
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi

199 Yüksək qiymət strategiyası aşağıdakı şərtə riayət olunması zamanı müsbət nəticə verir:

- cavablar doğru deyildir
- qiymət alıcıların əmtəyə vermək istədikləri yuxarı və aşağı qiymət ola bilər
- Daha aşağı qiymətlə böyük miqdarda məlumatların satışından gələn mədaxil itkisi əvvəlki illə müqayisədə cüzidirsə
- istehsalçılar onu qəbul etmək istəməzlər ki, qiymət istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
- istehsalçılar bazar segmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətlərini nəzərə almırlar

200 Qiymətlərin istehsal xərclərinə görə müəyyən edilməsinin üstünlükləridir:

- qiymət bazarı təmin etmək məqsədilə dəyişib, istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
- qiymət alıcıların əmtəyə vermək istədiklərindən yuxarı və aşağı ola bilər
- istehsalçılar qiymətdən faydalı kommersiya vasitəsi kimi istifadə etmirlər
- qiymət avans olunmuş kapitalı ödəməklə məqsədli mənfəəti formalaşdırır
- istehsalçılar bazar segmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətləri nəzərə almırlar

201 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsidir:

- məhsulun maya dəyəri ilkin əsasdır
- qiymətin aşağı olması mənfəəti qeyri-mümkün edir
- qiymətin yüksək səviyyəsi tələbi qeyri-mümkün edir
- əmtəənin nadir üstünlükləri nəzərə alınır
- rəqiblərin qiymət və əmtəələrinin təhlili

202 Mümkün qiymət səviyyəsi əsas mülahizədir:

- qiymətin əmələ gəlməsi metodunun seçilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- tələbin müəyyən edilməsi
- məhsulun maya dəyərinin nəzərə alınması
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi

203 Qiymətlərin səviyyəsinə təsir edən vergi növü:

- mədən vergisi
- gəlir vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- əmlak vergisi
- nəqliyyat vergisi

204 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil -

- dövlət
- bazar mühiti
- istehlakçılar
- əmtəə hərəkəti kanalının iştirakçıları
- xarici ticarət dövryyəsinin həcmi

205 FOB və SİF şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- nəqlimə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- bazar şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə

206 Tədavül xərcləri:

- nəqlimə xərcləri
- vasitəçi təşkilatların xərcləri
- satışdan sonrakı xidmət
- reklam xərcləri
- istehsal xərcləri

207 Maya dəyəri:

- istehsal avadanlıqlarının saxlanması xərcləridir
- əmtəənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin cəmidir
- əmtəənin realizə olunmasından əldə olunan pulun həcmidir
- bazarın öyrənilməsinə çəkilən xərclərdir
- kommersiya xərcləridir

208 əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsinə təmin edir.

- Kapitaldan istifadədə yüksək səmərəlilik.
- İqtisadi vəziyyətin qeyri-stabilliyi.
- Təbavüldə olan pul kütləsinin artması.
- Qarşılıqlı istifadədə yüksək səmərəlilik.
- Istehsal həcmnin azalması.

209 əmtəənin qiymətinin qalxma səbəbi.

- Vergilərin azaldılması.
- Vasitəçilərin sayının artması.
- Istehsal həcmnin artımı.

Texniki progress.

Istehsal və tədavül xərclərinin aşağı düşməsi.

210 Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

- məhsul istehsalının artırılması
- büdcə kəsirinin azalması
- inflyasiya
- bazarların tipləri
- qiymət strategiyası

211 Yeni yaradılan dəyərin bir hissəsinin büdcəyə daxil olması forması:

- nəqliyyat
- ƏDV və aksiz vergisi
- gəlir
- mənfəət
- əmlak

212 Qiymətin dinamikasına təsir edən əsas amil hansıdır?

- əmtəənin bazarda strateji və taktiki mövqeyi
- məqsədli bazarın seçilməsi
- rəqəbat mühiti
- əmtəənin bazarda istehlakçıların davranış tərzindəki təsiri
- bazar konyunkturəsi

213 Tikinti maşın və mexanizmlərin illik xərclərinə aiddir.

- amortizasiya ayırımları
- tikinti məşinlərinin idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- yanacaq xərcləri
- məşinlərin daşınmasına çəkilən xərclər
- cari təmir xərcləri

214 Yükdəşimə xərcləri ibarətdir

- Yüklərin nəql olunma xərclərindən
- Əməliyyatların ilkin və yekun məsrəflərindən
- Yükləmə və boşaltma işlərinə xərclər
- Səmişinlərin və yüklərin nəql olunma xərcləri
- İlkin, yekun xərcləri və hərəkət əməliyyatları

215 Təklifin dəyişməsinə təsir edən qeyri-qiymət amili:

- alıcıların zövqü
- gəlirlərin səviyyəsi
- alıcıların sayı
- istehsal texnologiyası
- digər məhsulların qiymətləri

216 Sənişin daşıma tariflərinin əsasında nə durur?

- Bu tariflər bazar tarazlığını yaradır
- Bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
- Bu tariflər topdansatış ticarətə aid edilir
- Bu tariflər yükdaşımaların tariflərinin dinamikasını verir
- Bu tariflər inflyasiya vəziyyətini müəyyən edir

217 Nəqliyyat tariflərinin təsnifatı aşağıdakı əlamətlər üzrə aparılır

- Xidmət etdiyi dövrüyyəyə görə
  - Qurulma forması üzrə
  - Dövlət tənzimlənməsi dərəcəsi üzrə
  - İqtisadi mühit üzrə
  - Növlər üzrə

218 İstehsalın mövcud səviyyəsi həcmində formalaşan tələbat

- mütləq tələbat
- artan tələbat
- nisbi tələbat
- cüzi tələbat
- həqiqi tələbat

219 Qiymətəmələgətirən amil deyil.

- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili
- konyunktura amili
- valyuta-maliyyə amili
- dəyər amili
- inflyasiya amili

220 Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi
- əvəzedici məhsulların olması
- vaxt amili
- məhsulun əldə olunmasının tezlik dərəcəsi
- firmanın mikromühiti

221 Nəqliyyatda tariflərin tərkib elementlərinə daxildir:

- əvvəlkilərin hamısı daxildir
  - ilkin-son əməliyyatlara dərəcələr
  - nəqliyyat müəssisələrinin mənfəətləri
  - əlavə dəyər vergisi
  - yüklərin nəql olunması dərəcələri

222 Nəqliyyat xidmətlərinə görə tariflərə aid edilir:

- səmişin daşıma tarifləri
- yükdaşıma tarifləri
- cavablar doğrudur
  - yükdaşıma və səmişindəşıma tarifləri
  - franko nəql etmə tarifləri

223 Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- boru-kəmərlər
- dəniz nəqliyyatında
- hava və dəniz
- çay və avtomobil nəqliyyatında
- hava nəqliyyatında

224 Bazis şərtləri nədir?

Məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur

- Nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
Məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur
Alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür
Satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödənilməsidir

225 Aşağıdakıların hansı nəqliyyat xidmətləri tariflərinin növləri deyildir:

- avtomobil nəqliyyatında (taksi və daxil olmaqla) sərnişinlərin və yüklərin daşınması
yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında boşaltma və yükləmə işləmə
dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin, baqaj, yük baqajlarının və poçtların daşınması
xarici gəmilərin daxili su yollarında keçidi yığımları
- daxili bazarda tələbə uyğun olaraq məişət tullantılarının daşınması xidmətləri

226 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinantı deyil?

- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi
alıcıların sayı
alıcıların zövqü
- vergilər və dotasiyalar

227 Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiymət determinantı deyil?

- qiymət dəyişməsinin gözlənilməsi
resursların qiymətləri
satıcıların sayı
- alıcıların gəlirləri
digər əmtəələrin qiymətləri

228 Faktiki satış göstəricilərinin uyğun plan göstəriciləri ilə müqayisə edilməsi və qiymətləndirilməsi necə adlanır?

- satış norması
satış prosesi
müəssisənin bazar payının müəyyən edilməsi
marketing tədqiqatı
- satış imkanlarının təhlili

229 Transfert qiymətinin müəyyən olunmasında iştirak etmir:

- müqavilə qiymətləri
bazar qiymətləri
son hədd xərcləri
istehsal məsrəfləri
- smeta qiymətləri

230 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansılardır?

- məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
məhsulun keyfiyyəti
azad rəqabət mühiti
satışın həcmnin artırılması
marketing tədqiqatının keyfiyyəti

231 Qiymətləri aşağı salmağa sövq edən amil:

- rəqabətin olması
- bazarda əsas yer tutmağa çalışmaq

cari tələbin yüksək tələbi
daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək
uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq

232 Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- rəqabətin olması ehtimalı
bazarın segmentləşdirilməsi imkanı
firmanın istehsal gücü
firmanın məqsədləri
keyfiyyətin fərqləri

233 Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir:

- tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri
fəhlələrin əsas əmək haqqı
materialların və konstruksiyaların dəyəri
inzibati – təsərrüfat xərcləri
sair düzünə xərclər

234 Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir:

- qiymət dəyişməsində gözlənilir
region infrastruktur
resursların qiymətləri
vergilər və dotasiyalar
istehsal texnologiyası

235 Inzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- təşkilatın əmlakının sığortalanması
fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
reklamla əkilən xərclər
poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri

236 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
sair üstəlik xərclər
tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər

237 8

- əmtəə bolluğu
tarazlıq
qıtlıq
qeyri-müəyyənlik
müflisləşmə

238 7

- qıtlıq
əmtəə bolluğu
tarazlıq

qeyri-müəyyənlik
müflisləşmə

239 6

7.4 manat
6 manat
8.2 manat
6.5 manat
● 7 manat

240 5

● 58
109
76
49
334
58

241 4

müflisləşmə
qıtlıq
tarazlıq
qeyri-müəyyənlik
● əmtəə bolluğu

242 3

● qıtlıq
müflisləşmə
tarazlıq
qeyri-müəyyənlik
əmtəə bolluğu

243 2

4 manat 50 qəpik
5 manat 40 qəpik
● 5 manat
3 manat
4 manat

244 1

36
25
30
● 35
34

245 Tələbin (Q) qiymətə (P) görə çarpaz elastikliyi əmsalı (ϵ_{xy}) aşağıdakı kimi hesablanır (x və y əmtəələri ifadə edir)

$$l_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{\Delta P_y} \cdot \frac{P_y}{Q_x}$$

$$l_{xy} = \frac{P_x + P_y}{Q_x + Q_y}$$

$$l = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q_1 + Q_2}{P_1 + P_2}$$

$$l_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{\Delta P_y} \cdot \frac{P_x + P_y}{Q_x + Q_y}$$

$$l_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{\Delta P_y}$$

246 Tələbin gəlirə görə elastikliyi əmsalının (l_r) hansı kəmiyyəti qeyri-elastik tələbə uyğundur?

$$l_r = \sim$$

$$l_r = 1$$

$$l_r < 1$$

$$l_r > 1$$

$$l_r < 1$$

247 Məhsul satışından əldə edilən mənfəətin (M_t) qiymətdən asılılığı aşağıdakı düsturla hesablanır (q-satış həcmi, Z – qiymət, $P_{d\text{əy}}$ – məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclər, F -məcmu sabit xərcləri)

$$M_t = \sum qZ - F$$

$$M_t = \sum qZ - \sum qP_d$$

$$M_t = \sum qZ - qP_d + F$$

$$M_t = \sum qZ + qP_d - F$$

$$M_t = \sum qZ - \sum qP_d - F$$

248 Tələbin (Q) qiymətə (P) görə birbaşa elastikliyi əmsalı (l) aşağıdakı kimi hesablanır.

$$l = \frac{\Delta Q}{Q} \cdot \frac{\Delta P}{P}$$

$$l = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

$$l = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q_1 + Q_2}{P_1 + P_2}$$

$$l = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q_1 + Q_2}{P_1 + P_2}$$

$$l = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{Q}{P}$$

249 Tələbin (Q) gəlirə (R) görə elastikliyi əmsalı (l_r) aşağıdakı kimi hesablanır.

$$l_r = \frac{\Delta Q}{R} : \frac{\Delta R}{Q}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{R} \cdot \frac{\Delta R}{Q}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta R}{R}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} \cdot \frac{\Delta R}{R}$$

●

$$l_r = \frac{\Delta Q}{\Delta R} \cdot \frac{R}{Q}$$

250 Qiymət dəyişməsinə rəqiblərin reaksiyası nə vaxt olur?

Təklif olunan əmtəələr oxşar deyilsə və bazara giriş maneələri yoxdursa.

Satıcıların sayı çox olarsa, və təklif olunan əmtəələr eyni deyilsə.

Bazara giriş və çıxış üçün maneələr vardır.

- Bazar haqqında informasiya əldə etmək asandırsa.
Satıcılar məhdud sayda olarsa və əmtəələr az fərqlənərsə.

251 İstehlakçı qiymət dəyişməsinə nə vaxt həssaslıq göstərmir.

İstehlakçıya əmtəə əvəzediciləri məlumdursa.

- İstehlakçının əmtəəyə xərci onun məcmuu gəlirində az bir pay tutarsa,
İstehlakçının əmtəəyə xərci onun gəlirləri ilə müqayisədə yüksəkdirsə.
Əmtəə bazarda digər əvəzedici məhsullara yaxın yerləşdirilibsə.
İstehlakçı qarşılıqlı əvəzolunan əmtəələrin keyfiyyət və qiymətini müqayisə edə bilirsə.

252 Bir-birini qarşılıqlı əvəz edən əmtəələr üçün tələbin qiymətə görə çarpaz elastikliyi əmsalı (l_{xy}) hansıdır?

doğru cavab yoxdur

$$l_{xy} < 1$$

●
$$l_{xy} > 0$$

$$l_{xy} < 1$$

$$l_{xy} = \sim$$

253 Sair üstəlik xərclərə aid deyildir:

təşkilatın əmlakının sığortalanması

qeyri-məhsuldar xərclər (cərimə, ödəmə)

- çox tirajlı qəzetlərin saxlanılması xərcləri
bank krediti üzrə ödəmələr
elmi-tədqiqat üsulları üçün ayırmalar

254 Maşın və mexanizmlərin istismar xərcinə aiddir:

- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- birdəfəlik xərclər
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər
- material xərcləri

255 Məhsulun istehsal maya dəyəri sex maya dəyərindən yüksəkdir –

- Kommersiya xərcləri qədər
- Ümumtəsərrüfat xərcləri qədər
- Birbaşa xərclər qədər
- Dolaylı xərclər qədər
- Maşın və avadanlıqların saxlanılması xərcləri qədər

256 Məhsulun tam maya dəyəri istehsal maya dəyərindən yüksəkdir –

- alternativ xərclər qədər
- nəqliyyat xərcləri qədər
- qeyri-istehsal xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər
- ümumtəsərrüfat xərcləri qədər

257 Qiymətəmələgətirən amillər –

- qiymətləri dəyişdirən daxili və xarici amillərdir
- hamısı doğrudur
- qiymətlərə xarici təsir üsullandır
- qiymətlərin səviyyə və dinamikasına təsir göstərən obyektiv şərait və qanunauyğunluqlar
- qiymətin quruluşuna daxili təsir üsullandır

258 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərində aid deyil –

- sosial ehtiyaclara ayırmalar
- xammal və material xərcləri
- sair xərclər
- amortizasiya xərcləri
- vergilər

259 Qiymətəmələgəlmənin bazar amilləridir –

- heç biri
- məhsulun keyfiyyəti
- istehsal xərcləri
- tələb
- hamısı

260 Məhsulun istehsalı həcmindən asılı olan xərclər hansılardır?

- dəyişən və sabit.
- dəyişən
- dolaylı
- sabit
- alternativ

261 Qiymətin əmələ gəlməsinə aktiv təsir göstərmir

- investisiya siyasəti

valyuta məzənnəsi
bazarın inhisarlaşması
inflyasiya
dempinq

262 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində

263 əmtəə dəstəsinin faydalılığının kəmiyyət qiymətləndirilməsi (yanlış cavabı göstərin)

- fərdi xarakterə malikdir
- fərdi və subyektiv xarakterə malikdir,
- subyektiv xarakterə malikdir
- ictimai xarakterə malikdir
- müstəsna xarakterə malikdir

264 Son hədd faydalılığı

- istehlak həcmində mütənasib olaraq qiymətlərin dəyişməsidir
- istehlak həcmində azalması nəticəsində pul vəsaitlərinə qənaətdir
- istehlak həcmində bir vahid azalması zamanı əmtəə dəstəsinin faydalılığının dəyişməsidir
- istehlak həcmində bir vahid artması zamanı əmtəə dəstəsinin ümumi faydalılığının artımıdır
- istehsal həcmində bir vahid artması zamanı əmtəə dəstəsinin ümumi faydalılığının artımıdır

265 Fərqsizlik əyrisinin xassəsi deyil

- doğru cavab yoxdur
- yuxarıda və sağda yerləşən fərqsizlik əyrisi daha faydalı əmtəə dəstəsinə xarakterizə edir
- fərqsizlik əyriyə müsbət meyilliyə malikdir
- fərqsizlik əyriyə heç vaxt kəsişməzlər
- fərqsizlik əyriyə mənfi meyilliyə malikdir

266 Satışın həvəsləndirmə formalarının seçilməsinə ən çox təsir edən amil hansıdır?

- marketing strategiyası
- qiymət
- bazarın kompleks öyrənilməsi
- strateji marketing
- müəssisənin maliyyə vəziyyəti

267 Gəlir effekti hansı halda yaranır?

- büdcə xəttinin fərqsizlik əyrisi ilə kəsişməsi zamanı
- əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsi istehlakçının real gəlirini artırır
- əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsi istehlakçının real gəlirini azaldır
- əmtəənin qiymətinin artması düşməsi istehlakçının real gəlirini azaldır
- büdcə xəttinin fərqsizlik əyrisinə paralelliyi zamanı

268 Qiymətlərin, mənfəətliliyin və bazar mövqeyinin sabitləşdirilməsi vəzifəsi hansı müəssisələr üçün aktualdır?

- sadalananların hər biri
- inhisarçı
- böyük inkişaf potensialına malik olan

iri
xırda

269 Müstəqil qiymət strategiyasının işlənməsi daim təkrarlanan prosesdir fikri doğrudurmu?

- doğrudur
doğru deyil
inkişaf etməkdə olan bazarlarda fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün məqbuldur
inhisarçı müəssisələr üçün doğrudur
qismən doğrudur

270 Marketing strategiyasının əsas tiplərinə aid deyil -

- bazarın segmentləşdirilməsi
bütün cavablar doğrudur
yeni məhsulun yaxud modifikasiyasının işlənməsi
bazara ciddi daxilolma
bazarın inkişafı

271 Qiymət strategiyasının işlənməsi prosesinin elementlərinə aid deyil -

- strateji təhlil
maliyyə təhlili
maliyyə məqsədlərinin dəqiqləşdirilməsi
marketing strategiyasının dəqiqləşdirilməsi
bazarın segment təhlili

272 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- İctimai Təşkilatlar
Vergilər Departamenti
Gömrük Komitəsi
Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
Tarif Şurası

273 Dempinq nədir?

- məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
heç biri doğru deyil
məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı

274 Hansı qiymətlər dempinq qiyməti sayılır?

- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 18% aşağı qiymətlər

275 Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:

- daxili və beynəlxalq siyasi böhran
sosial ziddiyyət
kortəbii hadisələr
elmi texniki tərəqqi
möhtəkirlilik amilləri

276 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi.

277 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolaylı metodları hansılardır?

- Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Qiymətlərin dondurulması.
- Sərbəst bazar qiymətlərinin dondurulması
- Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.

278 Qiymətlərin tənzimlənməsi metodudur -

- parametrik metod
- xərc metodu
- beyin hücumu metodu
- aqreqat metodu
- iqtisadi - inzibati metod

279 Tənzimlənen qiymətlərə aiddir

- birja qiymətləri və təsbit edilən qiymətlər
- birja qiymətləri
- son hədd qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- son hədd qiymətləri və təsbit edilən qiymətlər

280 Yüksək qiymət strategiyası müsbət nəticə verir:

- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda
- rəqabət məhduddursa
- qiyməti az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edildikdə
- məhsulun keyfiyyətinə uyğun olduqda
- ümumi satış həcmi artırmaq məqsədi qoyulduqda

281 İnvestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- gəlirin investisiyanın artımına nisbəti kimi
- gəlirin artımının investisiyaya nisbəti kimi
- əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi
- gəlirin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi
- doğru variant yoxdur

282 Bank depozitlərinin artımı və pul kütləsinin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir –

- kredit multiplikatoru
- pul multiplikatoru
- əmanət multiplikatoru
- investisiya multiplikatoru
- istehlak multiplikatoru

283 Tədavüldə nağd pul kütləsinin artımı və kreditin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir -

- pul multiplikatoru

əmanət multiplikatoru
istehlak multiplikatoru
investisiya multiplikatoru

- kredit multiplikatoru

284 Akselerasiya prinsipi nəyi əks etdirir ?

bütün variantlar doğrudur
əsas kapitalla və istehlak mallarına olan tələbat arasındakı asılılığı
● istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı
investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı
əsas kapitalla və investisiyaya olan tələbin dəyişməsini

285 Akselerasiya əmsalının ölçülməsi meyarıdır ?

- qiymətlərin artımı
gəlirlərin artımı
istehlakın artımı
bütün variantlar doğrudur
investisiyanın artımı

286 Məcmu tələbin tərkib elementi deyil –

- dövlət xərcləri
istehlak
investisiya
xalis ixrac
dövlət satinalmaları

287 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- “ oyunçular”
fərqləndirilmiş alıcılar
sadalananaların hamısı
Beblen effektini izləyənlər
təqlid edən alıcılar

288 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- apatik alıcılar
təqlid edən alıcılar
qənaətcil alıcılar
etik alıcılar
fərqləndirilmiş alıcılar

289 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- son nəticə üzrə əmtəənin qiymətləndirilməsi
Beblen effekti
müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
sadalananların hər biri
ehtiyatların yaradılması effekti

290 Xərc qiymətməmələgəlməsində qiymətlərin formalaşmasının əsası deyil:

- orta qaimə xərcləri
mənfəətin xüsusi çəki əmsalı
heç biri
ümumi istehsal xərcləri

məhsul vahidinin istehsalına çəkilən dəyişən xərclər

291 əgər əmtənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
- alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
- qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir
- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir

292 əmtələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindir -

- əmtə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək
- alıcılar əmtənin alış həcmi tədricən azaldacaq
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək
- alıcılar əmtənin alış həcmi kəskin azaldacaq

293 əmtə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- alıcıların əksəriyyəti onun bahalıqına görə laqeydlik göstərəcək
- alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir

294 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- sadalananların heç biri
- Snob effekti
- Beblen effekti
- təqlid edənlər
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

295 Akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması nəyi ifadə edir ?

- maliyyə göstəricilərinin dəyişməsinə
- işgüzar fəallığın dəyişməsinə
- investisiya qoyuluşunun dəyişməsinə
- istehlak tələbinin dəyişməsinə
- istehlak xərclərinin dəyişməsinə

296 Aktiv qiymətmələgəmə nədir?

- alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma
- satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma
- bütün variantlar doğrudur
- rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- rentabelliğin məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma

297 Passiv qiymətmələgəlmə nədir?

- rentabelliğin məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- bütün variantlar doğrudur
- satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma
- alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma

298 Qiymətmələgəlməyə alternativ yanaşmaları göstərin:

- gəlir və qiymətlilik
- xərc və qiymət
- qiymət və gəlir
- xərc və gəlir
- qiymət və qiymətlilik

299 Firmanın idarəetmə konsepsiyasının alətləri hansılardır?

- bütün variantlar doğrudur
- xərclərin və qiymətlərin hesablanması
- qiymətlərin və qiymətliliyin idarə edilməsi
- xərclər və qiymətlərlə idarəetmə
- qiymətlərin və qiymətliliklə nəzarət

300 Praktiki qiymətməyə gəlməkdə iqtisadi nəzəriyyənin nəticələrindən istifadə variantları hansılardır?

- radikal cə kompromiss
- praktik və kompromiss
- radikal
- kompromiss
- konstruktiv və radikal

301 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
- antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə
- pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə

302 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi

- cavablar doğrudur
- antiinflasiya xarakterli ola bilər;
- antiböhran xarakterli ola bilər;
- antiinflasiya və antiböhran xarakterli ola bilər
- antiinhisar xarakterli ola bilər;

303 Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- qismüddətli dövrdə
- uzunüddətli dövrdə
- yüksək inflasiya zamanı
- mülayim inflasiya zamanı
- bütün variantlar doğrudur

304 Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- kortəbii hadisələr
- istehsal və kapitalın təmərküzləşməsi
- inflasiya
- əmtəələrin istehsalı və istehlakında mövsümlilik
- elmi-texniki tərəqqi

305 Hansı ölkədə tənzimlənən qiymətlərin xüsusi çəkisi daha yüksəkdir?

- İsveçrə
- İngiltərə;
- Avstriya;

Fransa;
ABŞ;

306 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- qiymətlərin «dondurulması»
- preyskurantların tətbiqi
- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
- rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması
- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması

307 Bazar konyunkturası şəraitində məhsulun qiyməti hansı amilin təsiri altında formalaşır?

- demoqrafik
- iqtisadi
- siyasi
- taktiki
- strateji

308 Fərqsizlik qiyməti nədir?

- istehlak xidmətlərinin tarifləri
- normal əmtəənin qiyməti
- orta bazar qiyməti
- alternativ əmtəələrin ən yaxsının qiyməti
- aşağı kateqoriyalı əmtəənin qiyməti

309 Nadir əmtəəyə patentin mövcudluğu hansı strategiyanın reallaşdırılmasına imkan verir?

- mükafatlı qiymətmələgəlmə
- neytral qiymətmələgəlmə
- "qaymaqyığma"
- yüksək dəyərliklik
- bazara ciddi daxilolma

310 Müəssisədə bir neçə qiymət strategiyasının eyni vaxtda tətbiqi mümkündürmü?

- mümkün deyil
- mümkündür
- bu yolverilməzdir
- yalnız hakim mövqeyə malik müəssisələrdə mümkündür
- yalnız ekstremal şəraitli bazarlarda mümkündür

311 Tam (təkmil) sıralanma aksiomuna görə

● $B; A \sim B$

$A \sim B$

$A \sim B + C$

$A \succ B$

$A \sim B \sim C$

312 İstehlakçı nə vaxt maksimum faydalılığa nail olur

-

$$\frac{MU_A}{P_A} = \frac{MU_B}{P_B} = \frac{MU_C}{P_C} = \dots = \alpha$$

$$\frac{MU_A}{P_A} + \frac{MU_B}{P_B} = \frac{MU_C}{P_C} = \dots = \alpha$$

$$\frac{MU_A}{P_A} + \frac{MU_B}{P_B} = \frac{MU_C}{P_C} \neq \dots \neq \alpha$$

$$\frac{MU_A}{P_A} / \frac{MU_B}{P_B} = \frac{MU_C}{P_C} \neq \alpha$$

• B; A~B

313 İstehlakçının nominal gəlirlərinin və digər əmtəələrin qiymətlərinin sabit qalması şəraitində istehlakçı tələbinin ucuzlaşmış əmtəələrə keçməsi baş verir. Qiymətin tələbin həcminə belə təsiri necə adlanır?

- faydalılıq effekti
- miqyas effekti
- gəlir effekti
- mənfəət effekti
- əvəzetmə effekti

314 Nominal gəlirin dəyişməz qalması şərtilə qiymətin dəyişməsi istehlakçının real gəlirlərinin artması deməkdir. Qiymətin istehlakçının tələbinə belə təsiri necə adlanır?

- faydalılıq effekti
- əvəzetmə effekti
- miqyas effekti
- gəlir effekti
- səmərə effekti

315 Aşağıdakılardan hansı faydalılığın və tələbin təhlilinə sıra (ordinalist) yanaşma aksiomu deyil?

- istehlakçının qeyri-asılılığı aksiomu
- tranzitivlik aksiomu
- təminolunmazlıq aksiomu
- tam (təkmil) sıralanma aksiomu
- istehlakçının qeyri-asılılığı aksiomu

316 İstehlakın gəlirə nisbəti nəyə bərabərdir?

- istehlaka hədd meylliliyi
- istehlaka son hədd meylliyinə
- yığıma son hədd meylliyinə
- Engel əmsalına
- istehlaka orta hədd meylliyinə

317 İstehlaka və əmanətə son hədd meylliliklərinin cəmi-

- gəlirə bərabərdir
- sıfıra bərabərdir
- dəyişkən kəmiyyətlərlə ölçülə bilər
- mənfidir
- birə bərabərdir

318 İstehlaka təsir göstərən subyektiv amil hansıdır?

- nağd vəsaitlər
- gəlirlərin bölüşdürülməsi
- gəlir səviyyəsi

- istehlaka psixoloji meyllilik
sərvət ehtiyatı

319 İstehlaka təsir göstərən subyektiv amil deyil?

- istehlakçı davranışı
- istehlaka psixoloji meyllilik
istehlaka son hədd meylliyi
istehlaka orta hədd meylliyi
gəlirlərin səviyyəsi və bölüşdürülməsi

320 İstehlaka təsir göstərən obyektiv amil hansıdır?

- faiz dərəcəsi
- likvid aktivlər
vergi dərəcələri
pul multiplikatoru
istehlakçı davranışı

321 İstehlaka təsir göstərən obyektiv amil deyil?

- istehlakçı davranışı
faiz dərəcəsi
likvid aktivlər
nağd vəsaitlər
qiymətlər

322 əmanətə son hədd meylliliyi –

- əmanət dərəcələri ilə kredit dərəcələrinin fərqi
əmanət dərəcələrinin kredit dərəcələrinə nisbətidir
əmanətin dəyişməsinin gəlir dəyişməsinə nisbətidir
əmanətin dəyişməsinin gəlir dəyişməsinə hasilidir
əmanət dərəcələri ilə kredit dərəcələrinin cəmidir

323 əgər son meylliliyi 1-ə bərabədirsə

- doğru variant yoxdur
gəlirin artımı istehlak və əmanət arasında bölünür
gəlirin artımı əmanətə yönəldilir
gəlirin artımı istehlaka yönəldilir
gəlirlərin artımı baş vermir

324 əgər son hədd meylliliyi sifra bərabədirsə

- doğru variant yoxdur
gəlirin artımı istehlaka yönəldilir
gəlirin artımı istehlak və əmanət arasında bölünür
gəlirin artımı əmanətə yönəldilir
gəlirlərin artımı baş vermir

325 əgər son hədd meylliliyi $\frac{1}{2}$ -ə bərabədirsə

- doğru variant yoxdur
- gəlirin artımı istehlak və əmanət arasında bölünür
gəlirin artımı istehlaka yönəldilir
gəlirlərin artımı baş vermir
gəlirin artımı əmanətə yönəldilir

326 Aşağıdakılardan hansı doğrudur?

- qiymətlilik = mənfəət + alıcının uduşu
- qiymətlilik = qiymət + alıcının uduşu
- qiymətlilik = qiymət + müəssisənin xərcləri
- qiymətlilik = qiymət + mənfəət
- qiymətlilik = mənfəət + müəssisənin xərcləri

327 Qiymətlilik yanaşması əsaslanır –

- qiymətlilik/gəlir nisbətinə
- qiymət/qiymətlilik nisbətinə
- qiymətlilik/xərc nisbətinə
- xərc/qiymətlilik nisbətinə
- gəlir/qiymətlilik nisbətinə

328 Sərbəst qiymətlərin tənzimlənməsi sahəsində tətbiq olunan metoddur

- heç biri
- proteksionizm
- qiymət ayrı-seçkiliyinin qadağan olunması
- dempinqin qadağan olunması
- dempinqin və qiymət ayriseçkiliyinin qadağan olunması

329 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- iqtisadi amil
- taktiki amil
- strateji
- təbii amil

330 Qiymətməhləgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- Bütün inzibati tədbirlər
- Müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- Rentabelliyin son həddinin müəyyən edilməsi
- Vergi tənzimlənməsi
- Təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

331 Geniş mənada konyunktura:

- hər hansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
- qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir
- təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır
- hadisələrin böhranı
- ictimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir

332 Qiymət və xərclər arasında asılılığın real ardıcılığı necədir?

- qiymət - mümkün satış həcmi - məhsul vahidinə çəkilən xərc
- qiymət - mümkün satış həcmi - mümkün istehsal həcmi
- qiymət - mümkün istehsal həcmi - mümkün satış həcmi - məhsul vahidinə çəkilən xərc
- qiymət - mümkün satış həcmi - mümkün istehsal həcmi - məhsul vahidinə çəkilən xərc
- qiymət - mümkün istehsal həcmi - mümkün satış həcmi - məhsul vahidinə çəkilən xərc

333 Qiymətlərin idarə olunması üzrə konkret praktiki tədbirlər sistemi necə adlanır?

- qiymətlərin differensiallaşdırılması

- qiymət strategiyası
- qiymət taktikası
- qiymət siyasəti
- qiymətlərin bazar sığortalanması

334 İstehlakçının büdcə məhdudiyyəti aşağıdakı kimi ifadə olunur

$$I = \frac{P_x \cdot x + P_y \cdot Y}{x + Y}$$

$$I = \frac{P_x \cdot x + P_y \cdot Y}{P_x + P_y}$$

$$I = P_x \cdot x - P_y \cdot Y$$

$$I = \frac{P_x \cdot x}{P_y \cdot Y}$$

$$● I = P_x \cdot x + P_y \cdot Y$$

335 Tranzitivlik aksiomuna görə

$$A \sim B > C, B > A$$

$$A > B, B > C, C > A$$

$$● B > C; A > C; A > B \sim C$$

$$A > B \sim C, A > C$$

$$A > B > C; A > C;$$

336 İstehlakçının optimumu şərti əmtəələrin son hədd faydalılığı (MU) və qiymətləri (P) vasitəsilə necə ifadə olunur?

$$\frac{MU_x}{MU_y} + \frac{P_y}{P_x} = 1$$

$$\frac{MU_x}{P_y} = \frac{MU_x}{P_x}$$

$$● \frac{MU_x}{P_x} = \frac{MU_x}{P_y}$$

$$\frac{MU_x}{MU_y} = \frac{P_y}{P_x}$$

$$\frac{MU_x}{MU_y} - \frac{P_y}{P_x} = 1$$

337 İstehlakçının aylıq gəliri R, istehlak etdiyi əmtəələr x və Y əmtəələri, onların qiymətləri isə uyğun olaraq P_x və P_y olarsa, büdcə xəttinin tənliyi necə ifadə olunur

$$Y = \frac{I}{P_y} + \frac{P_x}{P_y} \cdot x$$

$$Y = \frac{I}{P_y} - \frac{P_x}{P_y} \cdot x$$

$$Y = \frac{I}{P_y} - \frac{P_x}{P_y} \cdot x$$

$$Y = \frac{I}{P_y} - \frac{P_x}{P_y}$$

$$Y = \frac{I}{P_y} + \frac{P_x}{P_y} \cdot x$$

338 Nəzəri cəhətdən müəssisənin məqsədi deyil:

- satış həcmnin maksimumlaşdırılması
- aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
- bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
- müəssisənin bazar dəyərinin maksimumlaşdırılması
- mənfəətin maksimumlaşdırılması

339 Nəzəri cəhətdən müəssisənin məqsədidir:

- sadalananların hər biri
- sabitliyin təmin edilməsi
- rentabellik
- bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
- aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması

340 Kommersiya fəaliyyətinə investisiya qoyuluşunun səmərəliliyi şərti deyil:

- heç biri
- rəqabətqabiliyyətliliyin yüksəlməsi
- effektiv menecment
- müəssisənin bazar dəyərinin artımı
- effektin investisiyalar

341 Kommersiya fəaliyyətinə investisiya qoyuluşunun səmərəliliyi şərtidir:

- effektiv menecment
- rəqabətqabiliyyətliliyin yüksəlməsi
- siyasi himayədarlıq
- reyting
- aktivlərin satışının artması

342 Mənfəətli satışların artımını təmin edən amildir:

- effektiv menecment
- reyting
- siyasi himayədarlıq
- müəssisənin bazar dəyərinin artımı
- rəqabətqabiliyyətlilik

343 Alıcının bazar gücü baxımından İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında vəziyyətlər çoxluğuna aid deyil

yeni məmulatın alışı

- fərdi sifarişlər üzrə məmulatın alışı
dövlət təşkilatları tərəfindən məmulatın alışı
standart məmulatın alışı
modifikasiya olunmuş məmulatın alışı

344 İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında alıcının bazar gücü aşağı deyil

- satıcıdan asılılıqdan
alıcı firmanın ölçüsündən
- keçmişdə reallaşdırılan tədarük həcmindən
gələcəkdə gözlənilən tədarük həcmindən
kredit reytingindən

345 İstehsal-texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aiddir

- əmtəənin, firmanın və dilerin xüsusiyyətləri
əmtəənin xüsusiyyətləri
bazar konjunkturası
firmanın xüsusiyyətləri
dilerin xüsusiyyətləri

346 Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil

- çeşid siyasətində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
«geniş çeşid» siyasətinin həyata keçirilməsi
mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi
aşağı keyfiyyətli məhsulun satışının stimullaşdırılması
- dəbdə olan məhsulların satışının stimullaşdırılması

347 Ucuzlaşdırmanın obyektidir

- istehlak avadanlıqları
avtomobillər
düzgün cavab yoxdur
kənd təsərrüfatı məhsulları
istehlak malları

348 Qiymət sıraları yüksək nəticələri təmin edir

- qiymət sıraları tez-tez dəyişdirilərsə
onun elementləri diapozonlarla verilsə
2-4 qiymət zonasından ibarət olarsa
onun elementləri qrupp qiymətləri ilə verilsə
- 3-4 qiymət zonasından ibarət olarsa

349 Differensial qiymətlər ayırı-seçkili qiymətlərdən fərqlənir

- satış yerinin fərqliliyinə görə
xərclərin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
- xərclərin və keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
satışdan sonrakı xidmət səviyyəsinə görə

350 Ucuzlaşdırmanın miqyası nədən asılıdır?

- qiymətlərin tərəddüdləri diapozonundan
qiymətin fəaliyyəti müddətindən
- əmtəələrin növündən
əmtəənin nüfuzluluğu səviyyəsindən

dövlətin qiymət siyasətinin prioritetlərindən

351 İstehlak xidmətlərinə qiymətkoymada nəzərə alınmayan məsrəf növü hansıdır?

- pul məsrəfləri
fiziki güc məsrəfləri
sensor məsrəflər
əməli-psihi məsrəflər
vaxt məsrəfləri

352 İstehlak mallarına qiymətkoyma metodlarına aid deyil

- parametrik qiymətməlgəlmə
qiymət ayrı-seçkiliyinin miqyasının tənzimlənməsi
ucuzlaşdırma
sadələşdirilmiş qiymətməlgəlmə
qiymət sıralarının formalaşdırılması

353 Xərc qiymətməlgəlməsində qiymətlərin formalaşmasının əsası deyil:

- heç biri
ümumi istehsal xərcləri
məhsul vahidinin istehsalına çəkilən dəyişən xərclər
orta qaimə xərcləri
mənfəətin xüsusi çəki əmsalı

354 Son hədd gəliri –

- doğru variant yoxdur
əmtəlik məhsulun satışından əldə edilən gəlir
əlavə məhsul vahidinin satışından əldə edilən gəlir
məhsul satışından gəlirlərin maksimum həddi
məhsul satışından gəlirlərin minimum həddi

355 Son hədd xərcləri –

- doğru variant yoxdur
əlavə məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclər
məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclərin son həddi
ümumi istehsal xərclərinin son hədd kəmiyyəti
bütün variantlar doğrudur

356 Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədi deyil:

- sadalananların heç biri
sabitliyin təmin edilməsi
rentabellik
bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması

357 Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədidir:

- mənfəətin maksimumlaşdırılması
aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
müəssisənin bərpa dəyərinin maksimumlaşdırılması
satış həcmnin maksimumlaşdırılması

358 Sadələşdirilmiş qiymətməlgəlmənin üstün cəhəti deyil

- alıcı – satıcı münasibətləri genişlənir
- satışın idarə olunması asanlaşır
- istehlakı «qiymət/qiymətlik» nisbətləri ilə idarə etmək imkanı yaranır
- ticarətin özünəxidmət formasında təşkili
- alıcılara elastik təsir imkanlı ticarəti istisna etmir

359 Differensiallaşdırılmış qiymətmələgəlmənin çatışmazlığı deyil

- bəzi müştərilər tərəfindən narazılığın yaranması mümkünlüyü
- həddən artıq güzəştlərin təqdim olunması təhlükəsi
- alqı-satqı prosesinə vaxt itkisi
- əmtəələrin satışı prosesinin ləngidilməsi
- qiymətin əmtəənin istehlak faydalılığını əks etdirilməsi

360 İstehsal Texniki Təyinatlı (ITT) məhsullar bazarında satışa təsir göstərən amil deyil

- alıcıların davranışı
- əmtəənin xüsusiyyətləri
- vasitəçilərin xidmətləri
- dilərin xüsusiyyətləri
- firmanın xüsusiyyətləri

361 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı səhvdir

- ITT məhsulların istismar xərcləri alış qərarlarına təsir göstərir
- ITT faydalılığı başlıca parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir
- ITT məhsulların bir hissəsi sabit kapital elementidir
- ITT faydalılığı əsas parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir
- İstehsal Texniki Təyinatlı (ITT) məhsullara tələb törəmə xarakter daşıyır

362 İstehsal texniki təyinatlı məhsullara qiymətin formalaşması amili deyil

- satılan əmtəənin xarakteri və satışa təsir edən amillər
- bazar iştirakçılarının əhatə dairəsi
- satışa təsir edən amillər
- düzgün cavab yoxdur
- satılan əmtəənin xarakteri

363 İstehsal texniki təyinatlı məhsulların qiymətlərinə alıcı həssaslığı sxemi

- komplekstləşdiricilər → köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar
- maşın və avadanlıqlar → komplekstləşdiricilər → köməkçi materiallar
- köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar → komplekstləşdiricilər
- maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar → komplekstləşdiricilər
- komplekstləşdiricilər → maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar

364 Sadələşdirilmiş qiymətmələgəlmə nədir?

- əmtəənin bütün alıcılara differensial qiymətlərlə satışı
- həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtəənin bütün alıcılara bərabər qiymətlərlə satışı
- əmtəənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtəənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı

365 Qiymət ayırı-seçkiliyi aid deyil -

- məhsulun müxtəlif alıcılara fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
- müxtəlif məhsulların vahid qiymətlərlə satışı

məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
 alıcının danışıq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini

366 İstehlak mallarının alınması motivi deyil

- zərurət
- tələb
- tələbat
- istək
- arzu

367 Normal əmtəələrin xüsusi növüdür

- xarici istehsal məhsulları
- turizm xidmətləri
- «nüfuzlu» əmtəələr
- ilkin zərurət malları
- səmşindəşımə xidmətləri

368 Qiymətqoymə nöqtəyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid deyil –

- gündəlik tələbat malları
- uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr
- yükdaşımə xidmətləri
- istehlak xidmətləri
- ərzaq malları

369 Tənzimlənən qiymətlər haqqında Azərbaycan Respublikası qanunu neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 2003
- 2008
- 2006
- 2009
- 2005

370 İstehlak xidmətlərinə qiymətqoymə nöqtəyi-nəzərindən fərqləndirilir

- xidmətlərin qeyri-maddiliyi
- xidmətlərin kompleksliliyi
- bölünən dəst
- bölünməz dəst
- bölünən və bölünməz dəst

371 Tenderdə iştirak edərək müəssisənin uduş məbləği E (0) müəyyən edir. Qeyd: P_x – təklif qiymətlərinin müxtəlif səviyyələrində x sifariş həcmnin alınması ehtimalı; Z_x – təklif qiymətlərinin müxtəlif səviyyələrində əldə olunan uduş

$$E = \frac{Z_x + P_x}{P_x}$$

- $E(0) = P_x \times Z_x$

$$L = P_x / Z_x$$

$$L = Z_x / P_x$$

$$E = \frac{Z_x - P_x}{Z_x}$$

372 Tenderdə iştirak edən müəssisədə istehsal güclərinin normal yüklənməməsi əmsalı dəyişir

- 10 -12% arasında
- 15 – 18% arasında
- 10 – 20% arasında
- 12 – 15% arasında
- 10 -15% arasında

373 Ləngitmə əmsalının kəmiyyəti dəyişir

- 0,3 – 0,7 arasında
- 0,2 – 0,6 arasında
- 0,5 – 0,8 arasında
- 0,7 – 0,9 arasında
- 0,4 – 0,8 arasında

374 İstehsal texniki təyinatlı məhsullara qiymətdəyişmə modeli hansıdır?

$$I_k = N_1 \cdot N_2 \cdot \dots \cdot N_k$$

$$I_k = a \cdot N_1 \cdot N_2 \cdot \dots \cdot N_k$$

$$I_k = N_1^{b_1} \cdot N_2^{b_2} \cdot \dots \cdot N_k^{b_k}$$

$$\bullet I_k = a \cdot N_1^{b_1} \cdot N_2^{b_2} \cdot \dots \cdot N_k^{b_k}$$

$$I_k = a \cdot (N_1^{b_1} \cdot N_2^{b_2} \cdot \dots \cdot N_k^{b_k})$$

375 İnhisarçı adətən –

- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir
- xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
- qiyməti orta xərclərə bərabər olan məhsul istehsal edir
- hamısı doğrudur
- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir, xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir

376 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aiddir

- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri, dəmiryol daşımaları, boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
- boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
- dəmiryol daşımaları
- neft hasilatı

377 İstehlakçı artıqlığı nədir?

- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu maksimum qiymət arasındakı fərq
- alıcının əmtəəyə görə ödədiyi pulun məbləği
- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu minimum qiymət arasındakı fərq
- satıcının əmtəə satışından əldə olduğu pulun məbləği
- tələb qiymətinin dəyişməsi

378 Dövlət müdaxiləsindən azad fəaliyyət göstərən bazar

- sırf rəqabət bazarı
- istehlak şeyləri bazarı
- azad bazar
- inhisarçı bazarı

379 Alıcıların və satıcıların qiymətə təsiretmə dərəcəsinə görə bazarın növüdür -

- xalis inhisar
- tam rəqabət
- oliqopoliya
- cavablar doğrudur
- inhisar rəqabəti

380 Azərbaycanda Antiinhisar fəaliyyəti haqqında qanun nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 4 mart 1993
- 9 iyun 1994
- 4 mart 1996
- 14 mart 1992
- 25 mart 1995

381 Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir -

- Qiymətlərin yüksəldilməsi;
- Sadalananların hamısını.
- Digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması;
- Mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü;
- Istehsal (satış) həcmnin qəsdən azaldılması;

382 Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- hamısı doğrudur
- inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
- bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər
- inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır
- inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir

383 Təbii inhisar onunla səciyyələnir ki;

- istehsal həcmi artdıqca uzun dövrdə orta xərclər məhsul buraxılışı həcmi üzrə dəyişmələrin geniş dairəsində aşağı düşür
- sadalananların hamısı doğrudur
- istehsal həcmi artdıqca uzun dövrdə sabit xərclər artır
- o, kortəbii olaraq meydana çıxır, süni olaraq yaradılması haqqında isə konkret firmalar razılığa gəlirlər
- istehsal həcmi artdıqca qısa dövrdə son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabərdir

384 Tam rəqabət şəraitində firma üçün tələb əyrisi aşağıdakı ilə üst-üstə düşür

- son hədd və orta gəlir əyriləri
- son hədd gəliri əyrisi
- son hədd xərcləri əyrisi
- ümumi xərclər əyrisi
- ümumi gəlir əyrisi

385 Inhisar şəraitində

$$MR=P$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{Q} \cdot \frac{\Delta P}{P}$$

$$MR=P=MC$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{P} \cdot \frac{\Delta P}{Q}$$

386 Tam qiymət ayrı-seçkiliyi o halda mümkündür ki:

- həmcins əmtəə vahidinin hamısına təklif qiymətinə bərabər konkret qiymət müəyyən edilir
- doğru cavab yoxdur
- qiymət elə müəyyən edilir ki, tələb qiyməti müəyyən qiymət səviyyəsini ötüb keçən bütün əmtəə vahidləri bəzi Pn qiyməti ilə reallaşdırılır
- həmcins əmtəə vahidinin hər birinə tələb qiymətinə bərabər olan öz qiyməti müəyyən edilir və bütün artıq hissə inhisarçı tərəfindən mənimsənilir
- həmcins əmtəə vahidinin hər birinə öz qiyməti elə müəyyən edilir ki, artıq hissə tamamilə alıcıda qalır

387 İqtisadiyyatın hansı sahələrində inhisarlaşmanın qarşısının alınması iqtisadi cəhətdən məqbul sayılır?

- hasiledici
- sosial mədəni sfera
- təbii inhisar
- xidmət
- emaledici

388 Qiymət ayrı-seçkiliyinin mənfi cəhəti kimi qeyd oluna bilər

- satışın bazarlar arasında bölüşdürülməsi
- əhəlinin müxtəlif təbəqələrinin gəlirləri arasında fərqlərin azaldılması
- xalis rəqabət şəraitində olduğu miqdarda məhsul buraxılışını təmin etməsi
- kapitalın sahələrarası axını və qeyri-bərabər bölgüsü

389 Aşağıdakılardan hansı ikinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyinin təzahür formasıdır?

- xidmət səviyyəsinə qiymət ayrı-seçkiliyi
- alıcı kateqoriyasına görə qiymət ayrı-seçkiliyi
- satış yerinə görə qiymət ayrı-seçkiliyi
- satış vaxtına görə qiymət ayrı-seçkiliyi
- sadalanınların hamısı

390 İkincidərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi hansı qiymət güzəşti formasını ala bilər?

- bonus
- əvvəlcədən ödənişə görə
- kumulyativ
- funksional
- skonto

391 Əmtəə bazarlarında qiymət ayrı-seçkiliyinin tətbiqi üçün bazarlar arasında ..... olmalıdır

- seqmentləşdirmə fərqləri
- rəqabət
- coğrafi məhdudiyyətlər
- bütün variantlar doğrudur
- inhisarlaşma fərqləri

392 Qiymət ayrı-seçkiliyi praktiki əhəmiyyətinin itirir -

- qiymətlər yüksəldikdə
- qiymətlər indeksləşdirildikdə
- qiymətlər aşağı düşdükdə
- məhsul ucuz bazardan bahalı bazara doğru maneəsiz hərəkət etdikdə

393 Qiymət ayrışdırılışının ən səmərəli tətbiqi sferasıdır

- xidmət bazarı
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- əmək bazarı
- maşın və avadanlıqlar bazarı
- valyuta bazarı

394 Bazar strukturlarını fərqləndirən amil deyil -

- reklam işinin təşkili
- iştirakçıların sayı
- satılan əmtəənin xarakteri
- qiymətlərə nəzarət mexanizmi
- valyuta tənzimi mexanizmi

395 Aşağıdakılardan hansı bazarın ideal modeli dir?

- xalis inhisar
- inhisar rəqabəti
- təkamil rəqabət
- monopsniya
- oligopoliya

396 Təkamil rəqabət bazarının səciyyəvi xüsusiyyəti deyil -

- bazara giriş-çıxış sahəsində maneələrin olmaması
- çoxlu sayda iştirakçıların olması
- hər bir iştirakçının cüzi bazar payına malik olması
- iştirakçıların qiymət barədə dolğun informasiyaya malik olması
- iştirakçıların öz tərəfdaşlarını seçməsinə məhdudiyyətlərin olması

397 Monopsoniya şəraitində kim daha yüksək bazar gücünə malikdir?

- satıcı
- rəqiblər
- vasitəçilər
- alıcı

398 Üçüncü dərəcəli qiymət ayrışdırılışını əsaslandır

- alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə
- heç biri doğru deyil
- alıcıların gəlirlərinə
- tələb qiymətindəki fərqlərə
- istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə

399 İkinci dərəcəli qiymət ayrışdırılışını – seçkililiyi əsaslandır

- alıcıların gəlirlərinə
- məhsul çeşidinə
- göndəriş (satış) həcmində
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqi
- hamısı doğrudur

400 Birincidərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır –

- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə və hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
hər bir firmanın optimal istehsal həcminə
hamısı doğrudur

401 Qiymət ayrı-seçkiliyinin məqsədidir –

- bütün cavablar doğrudur
hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi
satış həcmnin maksimumlaşdırılması
istehlakçıların rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi
alıcıların sayının artırılması

402 Hər hansı bir oxşar əmtəənin alıcı və satıcıların məcmusu

- aralıq satıcıları bazarı
xalis rəqabət bazarı
oligopolist bazarı
inhisarçı rəqabət bazarı
xalis inhisar bazarı

403 Firmanın marketing fəaliyyəti üçün seçilmiş bir və ya bir neçə bazar segmenti necə adlanır?

- regional bazar
inhisarçı bazar
məqsədli bazar
azad bazar
sırf rəqabət bazarı

404 Bazarın normal fəaliyyət göstərilməsinə xidmət edən xidmət müəssisələri, təşkilatları, idarələri sistemi necə adlanır?

- bazar segmenti
bazar infrastruktur
bazar konyunkturu
bazar mexanizmi
bazarın subyektləri

405 əmtəənin bazarda rəqabətə davam gətirən mövqeyinin təmin edilməsi və dəqiq marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması necə adlanır?

- istehlakçıların alıcı motivlərinin nəzərə alınması
bazarda əmtəənin mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi
bazarın segmentləşdirilməsi
bazarın məqsədli segmentlərinin seçilməsi
marketing strategiyası və nəzarət

406 Təbii inhisarlara qarşı dövlət siyasətinin variantları hansılardır?

- Subsidiyaların ödənilməsi
tenderlərin həyata keçirilməsi;
məhsula son hədd xərclərindən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi;
məhsula son hədd xərcləri səviyyəsində qiymətin müəyyən edilməsi;
sadalananların hamısı;

407 İstehsalçının bazar hakimiyyətinin mənbəyi deyil?

sadalananların heç biri.
 müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti;
 bazar tələbinin elastikliyi;
 sahə təklifində müəssisənin payı;
 ● yüksək qiymətlərin təyini;

408 İnhisarçı o halda ziyana düşür ki,

- heç biri doğru deyil
- onun son hədd xərcləri orta dəyişən xərclərdən yüksək olsun
 onun son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksək olsun
 onun son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
 hamısı doğrudur

409 Nə vaxt deyirlərsə ki, tam rəqabət firması qiymət alıcısı sayılır, onda başa düşülür ki,

- bütün cavablar doğrudur
 firma yalnız son hədd xərclərinin kəmiyyətinə dair məlumatlar əsasında istehsalın genişləndirilməsi haqqında qərar qəbul edəcəkdir
 firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etmədən buraxılış həcmində düzəlişlər edəcək
 ● əgər firma qiymətə deyil istehsalın həcmində düzəlişlər edirsə, onda firma maksimal mənfəət və ya minimal zərər əldə edir
 məhsulun bazar qiyməti firmanın istehsal haqqındakı qərarına heç bir təsir etmir

410 Tam rəqabət sahəsinin uzunmüddətli tarazlığı o vaxt təmin edilir ki,

$$l_r = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

$$l_r = \frac{\Delta Q}{P} \cdot \frac{\Delta P}{Q}$$

P=MC=LAC

- P=LAC=MC

$$l_r = \frac{\Delta Q}{P} : \frac{\Delta P}{Q}$$

411 Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- bütün cavablar doğrudur
 o halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
 yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
 ● məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır
 digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır

412 Qiymət ayrışdırılışının məqsədi sayılır

- istehsalçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması
 istehlakçı miqdarının azaldılması
 satış həcmində maksimumlaşdırılması
 istehlakçının rifah səviyyəsinin aşağı salınması
 ● hər bir istehlakçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi

413 Qiymət ayrışdırılışının hansı şəraitdə istifadəi mümkündür?

- inhisar bazarı zamanı
- məhsulun yüksək səviyyədə yenilənməsi zamanı
- istehlakçılar qarşılıqlı əlaqədə olan şəraitdə
- istehlakçıların gəlirləri arasındakı fərq böyük olduqda
- yüksək rəqabət zamanı

414 Inhisarçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması şərti hansıdır?

$$AR=MR-P$$

$$MR=AR=P$$

$$MR=AR-P$$

$$MR=AR+P$$

● $MR=AR \neq P$

415 Inhisar şəraitində son hədd gəlirinin (MR) tələbin qiymət elastikliyi əmsalı (I) ilə əlaqəsi necədir?

● $MR=P(1 - \frac{1}{I})$

● $MR=TR \times I$

● $MR=TR \times \frac{1}{I}$

● $MR=P(1 + \frac{1}{I})$

● $MR=P-I$

416 Tam rəqabət şəraitində qiymətlərin və son hədd xərclərinin bərabərliyi zəmanət verir

- ya müəssisənin əldə etdiyi mənfəət maksimum səviyyədədir, ya da onun zərərləri minimum səviyyədədir.
- müəssisənin əldə etdiyi mənfəət sıfıra bərabərdir.
- müəssisənin əldə etdiyi zərərlər sıfıra bərabərdir.
- müəssisə maksimum səviyyədə mənfəət əldə etmişdir
- müəssisənin zərərləri minimumdur.

417 Inhisar hakimiyyətinin Lerner əmsalı ilə müəyyən edilməsi düsturu hansıdır?

$$L = P(MC - P)$$

● $L = (P - MC) / P$

$$L = (P + MC) / P$$

$$L = P / (MC + P)$$

$$L = P(P + MC)$$

418 Qiymətmələgəlmə üçün böyük barmaq düsturu hansıdır?

● $P = MC / (1 + 1/I)$

$$P = MC - (1 + 1/I)$$

$$P = MC(1 + 1/I)$$

$$P = MC / (1 - 1/I)$$

$$P = MC + (1 - 1/I)$$

419 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı doğrudur

- eyni tələb və xərclər zamanı uzunmüddətli tarazlıq şəraitində rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha aşağı qiymətlə daha çox məhsul istehsal edir
- rəqib sahəyə nisbətən uzunmüddətli tarazlıq zamanı inhisarçı daha çox məhsul istehsal etməklə resurslardan daha səmərəli istifadə edir
- hamısı doğru deyil
- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı
- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən yüksəkdir

420 xətti tələb əyrisinə malik inhisarçı üçün ümumi gəlirin artması zamanı son hədd gəlirinin kəmiyyəti

- müsbətdir, lakin sıfıra yaxınlaşır
- müsbətdir və artır
- müsbətdir, lakin azalır
- sıfıra bərabərdir
- mənfidir, lakin sıfıra yaxınlaşır

421 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifi əyrisinə təsir göstərir

- yuxarıda sadalanan bütün amillər
- sahədə firmaların sayı
- amillərin qiymətləri
- sahədə firmaların ölçüsü
- hazır məhsula qiymətlər

422 Tam rəqabət şəraitində qaçma (bağlama) nöqtəsi elə bir istehsal həcmi sayılır ki, bu zaman qiymət aşağıdakılardan birinin minimumuna bərabər olur

- orta dəyişən xərclərin
- orta ümumi xərclərin
- doğru cavab yoxdur
- orta daimi xərclərin
- son hədd xərclərinin

423 Tam rəqabət şəraitində qısa dövrdə firmanın təklif əyrisi

- AVC əyrisindən yuxarıda yerləşən MC əyrisinin sahəsi ilə üst-üstə düşür
- bazar təklifi əyrisindən çıxarılır
- MC əyrisində yuxarıda yerləşən AVC əyrisinin sahəsi ilə üst-üstə düşür
- AVC əyrisindən aşağıda yerləşən MC əyrisinin sahəsi ilə üst-üstə düşür
- AVC əyrisindən yuxarıda yerləşən MC əyrisinin sahəsi ilə üst-üstə düşür

424 Inhisarçı məhsuluna tələb əyrisi

- müsbət mailliyə malikdir
- mənfi mailliyə malikdir
- cavablardan heç biri doğru deyil
- üfqi xətt sayılır
- şaquli xətt sayılır

425 Inhisar üçün son hədd gəliri qiymət üzrə tələb elastikliyi ilə aşağıdakı kimi əlaqədardır

- $MR = P \times MC / e$, burada e – qiymət üzrə tələbin elastiklik əmsalındır
- $MR = TC(1 - 1/e)$
- $MR = P \times e$
- $MR = P \times (1 - 1/e)$
- $MR = P \times (1 - e)$

426 Tam rəqabət şəraitində ayrıca firmanın məhsuluna tələb xətti

- doğru cavab yoxdur
- mənfi mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir
- absis oxuna paraleldir
- ordinat oxuna paraleldir

427 Tam rəqabət şəraitində müəssisənin optimumuna aşağıdakı şəraitdə nail olunur:

$$MR=AR=P$$

● $MC=MR=P$

$$M=TR-TC$$

$$Q = Q_1 + Q_2$$

$$Q_1 = Q_2$$

$$TR=P \times Q$$

428 Aşağıdakılardan hansı oliqopolianın mürəkkəb qiymət modelidir?

- Piqu modeli
- Ştakkelberq modeli
- Edcont modeli
- Duopoliya modeli
- Bertran modeli

429 Aşağıdakılardan hansı oliqopolianın mürəkkəb miqdar modelidir?

- Veblen modeli
- Bertran modeli
- Kurno modeli
- Ştakkelberq modeli
- A.Marşal modeli

430 Daha çox hansı sahələr inhisar rəqabəti şəraitində fəaliyyət göstərirlər?

- emaledici sənaye sahələri
- sadalananların hamısı
- tikinti sektoru
- hasilat sənaye sahələri
- xidmət sektoru

431 Daha çox hansı sahələr oliqopolistik struktura malikdirlər?

- yüngül sənaye sahələri
- yeyinti sənaye sahələri
- hasilat sənaye sahələri
- xidmət sektoru
- texniki cəhətdən mürəkkəb sənaye sahələri

432 Oliqopolistik bazar üçün səciyyəvidir -

- qiymət ayrı-seçkiliyi
- qiymətlərin dondurulması
- qiymətlərin təsbit olunması
- qiymətlərin differensiallaşdırılması
- qiymət ciddiliyi

433 Oliqopolianın yaranmasının başlıca səbəbi nədir?

- gəlir effekti
- səmərəlilik effekti
- sosial effekt
- miqyas effekti
- əvəzətmə effekti

434 Oliqopolistlər arasında rəqabətin qeyri metodudur -

- məhsulun differensiallaşdırılması
- sadalananların hamısı

istehsal xərclərinə nəzarət
 qiymət ayrı-seçkiliyi
 qiymətin differensiallaşdırılması

435 Oliqopolyiya ..... və ..... arasında aralıq vəziyyəti təşkil edir

- xalis rəqabət və inhisar rəqabəti
- xalis rəqabət və monopsoniya
- inhisar rəqabəti və xalis inhisar
- monopsoniya və xalis inhisar
- xalis rəqabət və xalis inhisar

436 kurno modelinə görə –

- hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
- heç biri doğru deyil
- hamısı doğrudur
- satıcılar seçilən istehsal həcmələri üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir

437 Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir
- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
- rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir
- rəqibin marketinq strategiyasını nəzərə almır
- rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir

438 Bir-birinin qiymətdəyişmə siyasətinə və marketinq strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?

- məqsədli bazar
- sırf rəqabət bazarı
- oliqopolist bazar
- inhisarçı bazar
- nümunəvi bazar

439 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?

- məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- satış həcmi artırılması
- azad rəqabət mühiti
- məhsulun keyfiyyəti
- bazar tədqiqatının keyfiyyəti

440 Oliqopolyiya zamanı sınıq tələb əyrisi göstərir

- son hədd gəliri xəttinin qırılmasını
- son hədd xərcləri xəttinin qırılmasını
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarı olmalıdır
- qiymətin müəyyən edilməsində formal razılaşma
- sadələndirilmənin hamısı doğrudur

441 Kvaziinhisar halında (qiymətin müəyyən edilməsində liderlik)

hamısı doğrudur
 qiymət lideri qiyməti $MC=P$ prinsipi üzrə, qalan firmalar isə $MP=MC$ prinsipi üzrə müəyyən edirlər
 qiymət lideri bütün bazar iştirakçıları üçün qiymətləri müəyyən edir
 qiymət lideri qiyməti $MR=MC$ prinsipi üzrə, qalan firmalar isə $MC=P$ prinsipi üzrə müəyyən edirlər

- qiymət lideri yalnız özü üçün qiyməti müəyyən edir, qalan firmalar isə qiyməti müstəqil müəyyən edirlər

442 Kurno modelində nəzərdə tutulur ki:

- mükəmməl rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- duopolistlərdən hər biri istehsalın həcmi haqqında qərar qəbul edərkən, hesab edir ki, o, digər duopolistin məhsul buraxılışı həcminə təsir göstərmir
- doğru cavab yoxdur
- oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır
- inhisarçı rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yuxarı qiymətlər üzrə resursları əldə edir

443 Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- rəqibin marketinq strategiyasını nəzərə almır
- rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir
- rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir
- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
- rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir

444 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelidir –

- sadalananların heç biri;
- sadalananların hamısı.
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya;
- müəssisələrin sövdələşmələri;
- «qaydalar üzrə oyun»;

445 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiymət metodlarıdır –

- məhsulun differensiallaşdırılması;
- sadalananların heç biri.
- sadalananların hamısı;
- məhsulun reklam edilməsi;
- məhsulun təkmilləşdirilməsi;

446 Inhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil -

- rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi;
- parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;
- satışın stimullaşdırılması;
- reklam taktikasına yenidən baxılması.
- qiymətlərdə liderlik;

447 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolları hansılardır?

- gizli razılaşmanın bağlanması;
- qiymət liderliyi;
- qiymət liderliyi, düşünülmüş paralelizm və gizli razılaşmanın bağlanması;
- səhəvi tələbin dəyişkənliyi;
- düşünülmüş paralelizm;

448 Oliqopolistlər arasında qeyri-qiymət rəqabəti metodu deyil -

- qiymətin differensiallaşdırılması
- dizayn və qablaşdırma
- reklam işinin təşkili
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- məhsulun differensiallaşdırılması

449 Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- qiymət taktikasının dəyişilməsi;
- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi.
- qiymət strategiyasının seçilməsi;
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;

450 Inhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- əmtənin differensiallaşdırılması;
- qiymət ayrı-seçkiliyi;
- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.
- qiymət rəqabəti;
- çoxlu sayda satıcıların olması;

451 Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq.
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- qiymət ayriseçkiliyi;
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;
- sahədə firmaların azsaylı olması;

452 Uzunmüddətli dövrdə rəqib firmanın tarazlıq şərti elə bir optimal buraxılış həcmi sayılır ki, bu zaman

- doğru cavab yoxdur
- qayıtmaz xərclər və sabit xərclər minimaldır
- mənfəəti bir əlavə vahidə buraxılışı artırmaq yolu ilə yüksəltmək olar
- qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
- uzunmüddətli orta sabit xərclər qiymətə bərabərdir

453 Uzunmüddətli dövrdə rəqib firma üçün buraxılış həcmi sıfıra bərabər olar o şərtlə ki,

- LMC və LAC bərabərdir
- buraxılışın bütün səviyyələrində AVC qiymətdən aşağıdır
- məhsul buraxılışının yalnız müəyyən kəmiyyətində qiymət AVC-dən aşağıdır
- istənilən buraxılış həcmində qiymət LAC-dən aşağıdır
- qiymət və LMC bərabərdir

454 əgər bazar qiyməti AVC-dən aşağıdırsa, onda rəqib sahənin tipik firması

- buraxılışı azaldır və məhsulun qiymətini yüksəldir
- ziyansız işləyir
- mənfəət artıqlığına malikdir
- bağlanır və bəlkədə sahəni tərk edir
- müvəqqəti olaraq məhsulun buraxılış həcmi ixtisar edir

455 Qiymət likvidliyi modelinin növüdür -

- Dempinq qiymət liderliyi.
- Statistik qiymət liderliyi;
- Dinamik qiymət liderliyi;
- Rəqabətli qiymət liderliyi;
- Barometrik qiymət liderliyi;

456 Bertran modelinin əsasını təşkil edən müddəə hansıdır?

firma rəqib reaksiyasının passiv olacağını düşünür.

firma rəqiblə sövdələşməyə səy göstərir;

firma «qiymət müharibəsinə» meyl edir;

- firma rəqib qiymətinin təsbit olunduğunu düşünərək öz qiymətini müəyyən edir;
- firma qeyri-qiymət rəqabətinə üstünlük verir;

457 Kurno modelinin əsas müddəası sayılır -

firmalardan hər biri digərinin istehsal həcmi sabit qəbul edir;

hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir;

- hər iki firma özünü lider kimi aparır;
- hər iki firma istehsal haqqında eyni zamanda və müstəqil şəkildə qərar qəbul edir.
- satıcılar istehsal həcmi seçilməsindəki sahələri barədə dəqiq informasiyaya malik deyil;

458 Kreditin qiymətinə təsir göstərən xarici amildir:

Valyuta məzənnəsi

İnflyasiya

Bütün variantlar doğrudur

- pul-kredit siyasəti
- Kreditin qaytarılmaması riski

459 Pul multiplikatoru –

Pula olan tələbin dəyişməsi meyarıdır

Bankın ödəmə qabiliyyətidir

- bankın pul yaratmaq qabiliyyətidir
- Bankın likvidliyidir

460 Kredit bazarında qiymətlərə təsir göstərən amildir:

İnflyasiya

Pul multiplikatoru

Kreditə olan tələb

- Sadalananların hamısı
- Valyuta məzənnəsi

461 Birja əmtəələrinə aid edilmir

heyvandarlıq mənşəli məhsullar

metallar

- maşın və avadanlıqlar
- energetika məhsulları
- bitkiçilik mənşəli məhsullar

462 Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə:

fyuçers

- spot
- forsmajor
- forvord
- offset

463 Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

«Forvard» sövdələşməsi

«Spot» və «Forvard» sövdələşmələri

valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.

- «Spot» kassa əməliyyatı, «forvart» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.
- valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.

464 Valyuta məzənnəsi dedikdə başa düşülür.

xarici valyutanın alınması və satılması.

valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası.

- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri, qiyməti. dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri.
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dövrəli valyutası.

465 Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur.

istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.

- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konjunktur, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.
- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- emitetnin fəaliyyətinin qeyri stabilliyi.
- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.

466 Kotirovkanın aşağıdakı metodları vardır:

mövcud qiymətlər haqqında müştərilərə məlumat vermək.

birjada sövdələşmə üzrə əlavə şərtlər qoyulmaqla dəqiq qiymətlərin göstərilməsi

müasir birjada qiymətlərin təyin edilməsi.

mövcud qiymətlər üzrə əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması.

- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi

467 Fyuçers sövdələşmələrində aşağıdakı məqsəd güdülür.

birjanın fəaliyyətini təmin etmək

qiymət dəyişmələrindən qorunmaq.

- alver etmək və real sövdələşmələr üçün gələcəkdə baş verə biləcək qiymət artımlarından sığortalanmaq.
- alver etmək.
- birjada sövdələşmələr üzrə müqavilələr bağlamaq

468 Real faiz dərəcəsi 14%, inflyasiyanın orta illik sürəti isə 4,3% olarsa nominal faiz dərəcəsini hesablayın.

- 18.3%
- 3.25%
- 9.7%
- 18.3%
- 9.7%

469 Nominal faiz dərəcəsi 12%, inflyasiyanın orta illik sürəti 3,5 % olarsa real faiz dərəcəsini hesablayın.

- 8.5%
- 3.42%
- 8.5%
- 42%
- 15.5%

470 Hesabat dövründə qiymətlər 5% yüksəlmişdir. Pulun alıcılıq qabiliyyətinin dəyişməsini müəyyən edin.

- -4.8%
- 4.8%
- 5.2%
- 5%
- 5%

471 Pulun dövriyyə sürəti 3-ə, tədaviyədə olan pul kütləsinin miqdarı isə 4 mln. manat olarsa ÜDM-i hesablayın.

- 1.33 mln.manat
- 14 mln.manat
- 24 mln.manat
- 7 mln.manat
- 12 mln.manat

472 ÜDM = 3 mln. manat, pulun dövriyyə sürəti isə 2,5-ə bərabər olarsa dövriyyədə olan pul kütləsinin miqdarını hesablayın

- 2.75 mln.manat
- 1.2 mln.manat
- 8.33 mln.manat
- 0.5 mln.manat
- 5.5 mln.manat

473 ÜDM = 2 mln.manat, tədavüldə olan pul kütləsinin miqdarı isə 1,6 mln. Manat olarsa pulun dövriyyə sürətini hesablayın.

- 0.8
- 1.8
- 3.6
- 0.4
- 1.25

474 Qiymətlər hesabat dövründə 3% artmışdır. Pulun alıcılıq qabiliyyəti neçə faiz azalmışdır

- 2.9%
- 2.5%
- 2%
- 3.1%
- 3%

475 Gömrük tarifləri aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

- proteksionist
- stimullaşdırıcı
- fiskal və proteksionist
- bölüşdürücü
- fiskal

476 Hazırda aşağıdakı tariflərdən biri dövlət tərəfindən tənzimlənir?

- bütün cavablar düzgün deyil
- məişət xidməti tarifləri
- kommunal xidmətlər
- səmişin nəqliyyatı
- rabitə

477 Məişət xidmətləri tarifləri olmalıdır:

- dəyişkən
- təsbit olunan
- sürüşkən
- mövsümi
- ayrı-seçkili

478 Dünya təcrübəsində tətbiq olunan məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- altı
- üç
- on
- beş
- on iki

479 Dou-Cons indeksi neçə variantda və neçə şirkət üzrə hesablanır?

- 1 variant və 65 şirkət;
- 4 variant və 65 şirkət;
- 3 variant və 60 şirkət;
- 4 variant və 55 şirkət;
- 3 variant və 65 şirkət;

480 Krossinq nədir?

- süni əmtəə qıtlığının yaradılması
- tələbin və təklifin balanslaşdırılması
- əmtəə təklifinin süni olaraq azaldılması
- əmtəə təklifinin süni olaraq artırılması
- əmtəəyə yüksək tələbin olması barədə süni təsəvvürün yaradılması

481 Birja əmtəələrini digər əmtəələrdən fərqləndirən əlamət deyil

- standartlaşma üçün yararlıdır
- əmtəələr həmcinsdir
- əmtəəyə olan tələb adətən təklifi üstələyir
- tələb və təklif asanlıqla pronozlaşdırılır
- əmtəəyə olan tələb kütləvi xarakter daşıyır

482 Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi
- idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.
- maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik

483 Pul təklifi sabit qalarsa pula olan tələbin artması:

- qiymətlərə yüksəldici təsir göstərir
- qiymətlərlə heç bir ədaqəsi yoxdur
- qiymətləri aşağı salır
- qiymətləri sabit saxlayır
- qiymətlərə təsir etmir

484 Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətqoyma modeli deyil

- kep modeli
- praym-reyt modeli
- qiymət liderliyi modeli
- Delfi modeli
- «dəyər+» modeli

485 Fond birjalarında başlıca qiymətəmələgətirən amillərdən biridir

- möhtəkirlik
- zərərsizlik

bütün variantlar doğrudur
sabitlik
tarazlıq

486 Birja qanunverciliyinə görə keş sövdələşməsinin müddəti ..... arasında dəyişir.

- 1 – 15 gün
- 15 – 30 gün
- 15 – 20 gün
- 10 – 15 gün
- 1 – 10 gün

487 Fyuçers əmtəə birjasının qiymətdəyişmə nöqtəyi-nəzərindən funksiyası deyil -

- proqnozlaşdırıcı
- stimullaşdırıcı
- təsbitləşdirici
- yenidən bölgü
- uçot, nəzarət

488 Fyuçers əmtəə birjasının qiymətdəyişmə nöqtəyi-nəzərindən funksiyası deyil -

- qiymətməhləgətirən
- sabitləşdirici
- təsbitləşdirici
- proqnozlaşdırıcı
- sığortalayıcı

489 Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınmır.

- xərclər.
- İEOÖ daxili bazar qiymətləri.
- dünya bazar qiymətləri.
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri.
- tələb və təklif balansı.

490 Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri ilə kənd təsərrüfatında istifadə olunan sənaye məhsullarının qiyməti hansı indekslə tənzimlənilir?

- Linda indeksi
- orta qiymətlər indeksi
- istehlak qiymətləri indeksi
- paritet qiymət indeksi
- Laspeyres indeksi

491 Bu göstərici bazarın təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə etmir.

- Lerner indeksi.
- müəssisənin bazar payı indeksi.
- təmərküzləşmə indeksi.
- Linda indeksi.
- Herfindal-Hirşman indeksi.

492 Aqrar-sənaye kompleksində nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir
məhsulun daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir

- məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür

493 Pul kütləsinin əsas elementi deyildir

- valyuta hesabına olan depozitlər
- dövriyyədə olan nağd pul
- tələb olunanadək depozitlər
- hesablaşma hesabında olan depozitlər
- qiymətli kağızlar

494 Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi.
- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik.
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.

495 Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri.
- valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
- «Forvard» sövdələşməsi.
- «Spot» kassa əməliyyatı, «forvard» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.
- valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.

496 Pul kütləsi (M) və əmtəə təklifinin həcmi (Q) əsasında qiymət necə hesablanır

$$P = \frac{M}{Q}$$

$$P = \frac{M}{Q}$$

$$P = \frac{\sum Q}{\sum M}$$

$$P = \frac{\sum M}{\sum Q}$$

$$P = \frac{M}{Q}$$

497 Birja kotirovkası nədir?

- Birja əmtəələrinin sığortalanması
- Birja iştirakçılarının davranışının rəqlamentləşdirilməsi
- Sadalananların hamısı
- Birja əmtəələrinin tədarükü
- birja əmtəələrinə qiymətin əmələ gəlməsi

498 Birjalarda qiymətin minimal dəyişməsi meyarıdır

- Sadalananların hamısı
- Şərti hesablaşma vahidi
- punkt
- Sərbəst dönərli valyuta
- SDR

499 Yük daşımalarına çəkilən məsrəflər aşağıdakılardan ibarətdir:

- yükləmə - boşaltma işlərinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc yekunlaşdırma əməliyyatlarına çəkilən məsrəflər
- yüklərin nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc - yekunlaşdırma əməliyyatlarına və yükün nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- səmişinlərin və baqajın daşınmasına çəkilən məsrəflər

500 Tikinti məhsullarına müəyyən edilən qiymət növü deyil -

- topdansaş qiymət
- sürüşkən qiymət
- smeta qiyməti
- müqavilə qiyməti
- preyskurant qiymət

501 Təbii qazın pərakəndə satış tarifləri 1000m³ üçün əDV ilə birlikdə 100 manatdır:

- ancaq əhali istehlakçı qrupu üçün
- ancaq idarə və müəssisələr üçün
- ancaq istixanalar üçün
- digərləri (mülkiyyət növü və yerləşməsindən asılı olmayaraq bütün hüquqi və fiziki şəxslərə məxsus istixanalar daxil olmaqla)
- ancaq özəl müəssisələr üçün

502 Səmişin dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri aşağıdakılardan birindən asılı deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- yerli rabitədən
- şəhər kənarı daşımalarından
- mənfəət kütləsindən
- məsafənin uzaqlığından

503 Neft məhsullarının topdansaş qiymətlərinin elementi deyildir:

- gömrük tarifləri
- əlavə dəyər vergisi
- şirkətdaxili qiymətlər
- aksiz vergisi
- təchizat xərcləri

504 Neft məhsullarının pərakəndə satış qiymətlərinin elementi deyildir:

- aksiz vergisi
- şirkətdaxili qiymətlər
- idxal-ixrac rüsumları
- topdansaş qiymətləri (təchizat xərcləri və əDV ilə)
- təchizat xərcləri (əDV ilə)

505 Elektrik enerjisinin topdansaş tarifi 1 kVt/saat üçün (əDV ilə) 6 qəpikdir:

- cavablar doğru deyildir
- ancaq əhali istehlakçı qrupu üçün
- ancaq büdcə təşkilatları üçün
- ancaq idarə və müəssisələr üçün
- bütün istehlakçılar üçün

506 Elektrik enerjisinin topdansaş tarifi 1 kVt/saat üçün (əDV ilə) 4,0 qəpikdir:

- cavablar doğru deyildir
- özəl kiçik su elektrik stansiyalarının istehsalı

«Azərenerji» ASC-nin istehsalı
külək elektrik stansiyalarının istehsalı
idxal olunan elektrik enerjisi üçün

507 Dəmiryolu nəqliyyatında tariflər differensiallaşdırılır:

vaqonların yükləmə qabiliyyətindən istifadə dərəcəsinə görə
vaqonların tiplərinə görə;
göndərişlərin növlərinə;
daşıma məsafəsinə və sürətinə;
● boşdayanma vaxtına

508 Dəmiryola nəqliyyatında tətbiq olunan tarif növü deyil.

differensial tariflər
ümumi tariflər;
yerli tariflər;
● akkord tariflər;
müstəsna tariflər;

509 Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye kompleksi məhsullarının qiymət sisteminə aid deyil?

sərbəst qiymətlər
birja qiymətləri
kontrakt qiymətləri
müqavilə qiymətləri
● smeta qiymətləri

510 Sıxışdırıb çıxarma effekti o halda meydana çıxır ki,

- özəl sektorda vergilərin artması bu sektorun malik olduğu gəliri və xərcləri azaldır
- pul təklifinin azalması faiz dərəcəsinə artırır və ona həssas olan xərclər özəl sektorda sıxışdırılıb çıxarılır
- qiymətlərin yüksəlməsi faiz dərəcəsinə artırır ki, bu da özəl sektorda xərclərə gətirib çıxarır
- dövlət xərclərinin ixtisar olunması istehlak xərclərinin məcburi ixtisarına səbəb olur
- gəlir vergilərinin azaldılması faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur və ona həssas olan xərclər özəl sektorda sıxışdırılıb çıxarılır

511 əgər nominal pul təklifi 5% yüksəlsə, qiymətlərin səviyyəsi 4% artarsa, onda pul dövriyyəsinin dəyişməz halında, miqdar nəzəriyyəsinə uyğun olaraq real gəlir

- 2% artacaq
- 9% azalacaq
- 1% artacaq
- 1% azalacaq
- 9% artacaq

512 Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur

- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konjunkturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.
- hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.
- qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.
- emitetinin fəaliyyətinin qeyri stabilliyi.

513 Kreditə görə faiz, başqa sözlə kredit resursunun qiyməti (R) necə hesablanır? (i – kreditə görə faiz dərəcəsi, d – kreditlərinə dövründəki günlərin sayı, K – təqvim ilindəki günlərin sayı, a – hesabdakı vəsaitlərin orta qalığıdır)

●

$$R = \frac{a \cdot i \cdot d}{100K}$$

$$R = \frac{a \cdot i \cdot K}{100d}$$

$$R = \frac{a \cdot d \cdot 100K \cdot i}{100K \cdot d}$$

$$R = \frac{a \cdot i \cdot 100K \cdot d}{100K \cdot d}$$

$$R = \frac{a \cdot 100K}{i \cdot d}$$

514 əmlakın qiymətləndirilməsinə müqayisə yanaşmasının metodu hansıdır?

- ☐ qalıq texnikası
- ☐ əvəzetmə dəyəri metodu
- ☐ gəlirlərin birbaşa kapitallaşdırılması
- ☐ gəlirlərin dolaylı kapitallaşdırılması
- ☒ qiymət və gəlirlərin gətirilməsi

515 əmlakın müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi üçün zəruri informasiyanın tərkibinə daxil deyil

- ☒ qiymətləndiricinin peşə-ixtisas səviyyəsi
- ☐ qiymətləndirilən və analoq obyektin əhatəsi üzrə məlumatlar
- ☐ qiymətləndirmə obyektinin fiziki və iqtisadi göstəriciləri
- ☐ analoq obyektin fiziki və iqtisadi göstəriciləri
- ☐ analoq obyekt barədə bazar yaxud qiymət informasiyası

516 Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsipdir

- ☒ sadalananların hamısı
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ tarazlıq
- ☐ əvəzetmə
- ☐ tələb, təklif və rəqabət

517 Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsip deyil

- ☐ təklif
- ☐ tarazlıq
- ☒ gözləmə
- ☐ tələb
- ☐ əvəzetmə

518 Torpaq sahələrinin qiymətləndirilməsi zamanı tikililəri olan sahələrin hansı müqayisə vahidlərindən istifadə olunmur?

- ☐ 1 kub/m torpağın qiyməti
- ☒ 1 ar torpaq sahəsinin qiyməti
- ☐ icarə üçün nəzərdə tutulan 1 kv/m sahənin qiyməti
- ☐ icarə üçün nəzərdə tutulan 1 kv/m sahənin istifadəsindən əldə olunan gəlir
- ☐ 1 kv/m ümumi sahənin qiyməti

519 Torpaq sahəsinin qiymətləndirilməsində bu müqayisə vahidlərindən istifadə olunmur

- ☐ 1 ha torpaq sahəsinin qiyməti

- 1 kub/m torpağın qiyməti
1 ar torpaq sahəsinin qiyməti
1 frontal metr torpaq sahəsinin qiyməti
1 kv/m torpaq sahəsinin qiyməti

520 Müqayisə yanaşmasını digər yanaşmalardan fərqləndirən alət və üsullar hansılardır?

- düzəlişlərin hesablanması metodları
sadalananların hamısı
müqayisə elementləri
müqayisə vahidləri
düzəlişlərin (təshihlərin) növləri

521 Əmlaka olan hüquqların və onlarla aparılan sövdələşmələrin qeydiyyatı aparılır –

- icarəçinin yaşayış yeri üzrə;
əmlakın yerləşdiyi ərazi üzrə;
müvafiq qeydiyyat mütləq deyil
sifarişçinin yaşayış yeri üzrə;
mülkiyyətçinin yaşayış yeri üzrə;

522 Qanunvericiliklə müəssisə əmlak hesab olunurmu?

- müəssisənin yalnız xidmət bölməsi hesab olunur
olunur, bütövlükdə əmlak kompleksi kimi;
olunmur
müəssisənin yalnız istehsal bölməsi hesab olunur
müəssisənin qeyri-maddi aktivlərindən əlavə hissəsi hesab olunur

523 Daşınmaz əmlak obyektinin hüquqi xassələrini daha dolğun əks etdirən variantı seçin:

- Daşınmaz əmlak obyektlərinə hüquqlar kompleksi;
Torpaq sahəsinin yaxşılaşdırmaları;
Torpaq sahəsinin mövcudluğu ;
Ekoloji tələblər
Təbii resursların mövcudluğu

524 Bazis – indeks metodu üzrə tikintinin dəyəri necə hesablanır? (I – bina üzrə işlər kompleksinin bazis səviyyəsi üzrə qiymət indeksi, TDs – qiymətlərin bazis səviyyəsində smeta dəyəri, Dx – dolay xərclər, M – sahibkar mənfəətidir)

- $TD = I_x TD_s + D_x + M$
 $TD = I_x (TD_s + D_x) - M$
 $TD = I_x (TD_s + D_x + M)$
 $TD = I_x TD_s + D_x - M$
 $TD = I_x TD_s - D_x + M$

525 əmlakın qiymətləndirilməsi təcrübəsində tikililərin bərpa dəyəri necə hesablanır? (Bx – birbaşa xərclər, Dx – dolay xərclər, M – sahibkarın mənfəəti)

- $(B_x - D_x) + M$
 $B_x + D_x + M$
 $B_x / (D_x + M)$
 $(B_x - D_x) \times M$
 $(B_x + D_x) / M$

526 İcarəyə verilən sahə 5000 kv. m., hər kv.m. sahəyə görə icarə haqqı 200 manatdır. Həqiqi ümumi gəliri tapın. İtkilər 10000 manat, sair gəlirlər 50000 manat.

- 1000000 manat
- 990000 manat
- 950000 manat
- 104000 manat
- 1040000 manat

527 İcarəyə verilən sahə 7580 kv. m., hər kv.m. sahəyə görə icarə haqqı 300 manatdır. Potensial ümumi gəliri hesablayın:

- 7280 manat
- 2274 manat
- 2274000 manat
- 25,3 manat
- 7880 manat

528 Aşağıdakılardan hansı analitik tərkibli göstəricilərə aid deyil?

- müxtəlif üsullarla əldə edilən məlumatların riyazi düsturlar vasitəsi ilə bir neçə variantda hesablanması
- mövcud əmlak bazarının keçmiş və gələcək vəziyyətinin öyrənilməsi və onun təhlili;
- sifarişçinin təqdim etdiyi sənədlərin nəzərdən keçirilməsi və düzgünlüyünün mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilməsi;
- qiymətləndirilən obyektin qiymətinə təsir göstərən amillər ətrafında mülahizələrin təhlili;
- prosesə başlayarkən mümkün və məqsədəuyğun olan qiymətləndirmə yanaşmaları və metodları, habelə məlumat mənbələrinin seçilməsi;

529 Binanın ayrı-ayrı hissələrinin dəyəri əsasında bərpa dəyəri necə hesablanır? (D_h – binanın hissəsinin dəyəri, D_x – dolaylı xərclər, M – sahibkarın mənfəəti, I – tikinti işlərinin dəyərinin bahalaşması kompleksi, μ – binanın hissələrinin sayı)

- $$I \times \sum_{i=1}^m D_h + D_x + \mu$$
- $$(\sum_{i=1}^m D_h + D_x + \mu)$$
- $$\sum_{i=1}^m D_h \left(\frac{D_x + \mu}{I} \right)$$
- $$\sum_{i=1}^m D_h / (I \times D_x + \mu)$$
- $$(\sum_{i=1}^m D_h + D_x + \mu) : I$$

530 Müqayisə vahidi metodu ilə obyektin dəyəri necə hesablanır? (D_i – istehlak xassələri vahidinin dəyəri, n – istehlak vahidləri xassələrinin miqdarı)

- $D_i \times n$
- $$n \times \sum_{i=1}^n D_i$$

$$D_1(1+n)$$

$$W_1/n$$

531 Aşağıdakılardan hansı likvid dəyərin mahiyyətinə uyğun gəlmir?

- iflas həddində olan müəssisənin dəyəri;
- konkret fakt üzrə hesablanmış dəyəri;
- müəssisənin satış qiyməti ilə aktivlərinin ayrı-ayrılıqda satışından əldə olunan gəlir arasındakı fərq.
- konkret investordan tələblərinə əsaslanan dəyər;
- müəssisənin aktivlərinin ayrı-ayrılıqda reallaşdırılması əsasında hesablanan dəyər;

532 Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu zamanı hansı amilin nəzərə alınması vacibdir?

- kapital amilinin
- torpaq amilinin
- bazarın konyukturasının
- risk amilinin
- idarəetmə amilinin

533 Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu nəyə əsaslanır?

- üç dəyişkən kəmiyyətə – gəlirə, kapitallaşdırma əmsalına və dəyərdən istifadə olunmasına kapitallaşma dərəcəsinə və gözləmə prinsipinə
- qiymətləndiricinin hesablamaları tam amortizasiya çıxılmaqla, qiymətləndirilən əmlakın yaxud aktivin təkrar istehsalı yaxud əvəz olunması xərclərinə əsaslanır
- oxşar əmlakların istifadəsindən gözlənilən gəlirlərin müqayisəsinə əsaslanır
- əldə olunan gəlirin, risksiz qurumlarda yerləşdirilməsindən əldə olunan gəlirlə müqayisəsinə əsaslanır

534 Daşınmaz əmlak bazarının dövlət tənzimlənməsinin amilləri hansılardır?

- Milli gəlirin səviyyəsi
- Daşınmaz əmlakın alqı-satqısını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar.
- Sənaye istehsalının həcmi
- İstehlak mallarının qiymət indeksi
- Ticarət balansının vəziyyəti

535 Əmlak bazarında tələbin həcmi müəyyənləşdirən aşağıdakılardan hansıdır?

- əhalinin sayının dəyişməsi
- hamısı doğrudur
- maliyyələşdirmə şərtləri
- əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsi
- maliyyə mənbələrinin mövcudluğu

536 Daşınmaz əmlak bazarının fəaliyyətini tənzimləyən hansı əsas amillərdir?

- sosial
- infrastruktura
- demoqrafik
- iqtisadi
- tələb və təklif

537 Qiymətləndirmənin mərhələləri deyildir:

- qiymətləndirilən əmlakın sənədləri ilə tanışlıq
- Qiymətləndirmə obyektinin dəyərinin hesablanması
- Qiymətlərin bölünməsi mərhələsi

Hazırlıq mərhələsi
İnformasiyanın toplanması

538 Qiymətləndirmə prosesinin mərhələlərindən deyildir:

- qiymətləndirilən əmlaka baxışın keçirilməsi;
- qiymətləndirmə fəaliyyətinin ümumi prinsiplərinin müəyyənləşdirilməsi;
- informasiyanın toplanması;
- əldə edilən məlumatlar əsasında qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi;
- qiymətləndirilən əmlakın sənədləri ilə tanışlıq

539 Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyərinin hesablanmasında hansı metoddan istifadə olunur?

- işin növü və binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- qiymətləndirilən əmlakın və onun analoqunun hazırlanması xərclərinə əsaslanan metodlar
- obyektin dəyərinin iriləşdirilmiş göstəricilərinə əsaslanan metodlar
- obyektin hissələrinin fərdi qiymətləndirilməsi qaydasına əsaslanan metodlar
- gələcək gəlirlərin və xərclərin proqnozlaşdırılmasına əsaslanan metodlar

540 Aşağıdakılardan hansı bərpa dəyərinin hesablanması metodudur?

- binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- kəmiyyət və keyfiyyət metodları
- pul axınlarının diskontlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- işin növü üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar

541 Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyərinin hesablanması metodu deyil-

- işin növü və binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- binanın hissələri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- işlərin növləri üzrə iriləşdirilmiş göstəricilərə əsaslanan metodlar
- kəmiyyət və keyfiyyət metodları
- pul axınlarının diskontlaşdırılması metodu

542 Bərpa dəyəri hesablanmasında istifadə olunan metodlara aiddir-

- pul axınlarının diskontlaşdırılması metodu
- əmlakın və onun analoqunun hazırlanması və inkişafına sərf olunan xərclərə əsaslanan metodlar
- kəmiyyət və keyfiyyət metodları
- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına və ya birbaşa kapitallaşdırmaya əsaslanan metodlar
- bütün cavablar doğrudur

543 Qiymətləndirmə obyektinin bərpa dəyərinin hesablanması metodu hansıdır?

- heç biri aid deyil
- gəlirlərin kapitallaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- bərpa dəyərinin iriləşdirilmiş göstəriciləri əsaslanan metodlar
- pul axınlarının diskontlaşdırılmasına əsaslanan metodlar
- qiymətləndirilən əmlakın analoqunun hazırlanmasına sərf olunan xərclərə əsaslanan metodlar

544 Qiymətləndirmənin mərhələlərinə aiddir-

- hamısı
- Hazırlıq mərhələsi
- İnformasiyanın toplanması mərhələsi
- Qiymətləndirmə obyektinin dəyərinin hesablanması
- Yekun mərhələ

545 Qiymətləndirmənin mərhələlərinə aid deyil-

- Hesabatın yoxlanılması mərhələsi
Hazırlıq mərhələsi
İnformasiyanın toplanması mərhələsi
Qiymətləndirmə obyektinin dəyərinin hesablanması
Yekun mərhələ

546 Hesabata hansı sənədin əlavə olunması tələb olunmaya bilər?

- mülkiyyətçinin gəlirlərinin bəyannaməsi
texniki baxış barədə akt
analoqobyektlər barədə informasiya
obyekti təsvir edən qrafik və fotoşəkillər
qiymətləndirmə prosesində aparılan hesablamalar

547 Hesabatın qiymətləndirmə sertifikatı bölməsində qiymətləndirici –

- qiymətləndirmə tarixini göstərir
istifadə olunan qiymətləndirmə standartları barədə məlumat verir
sənədləri imzalayır və möhürləyir
- sadalananların hamısını göstərməlidir
obyektin bazar dəyərini göstərir

548 Qiymətləndirmə məsələsinin qoyuluşu mərhələsində hansı əməliyyat yerinə yetirilmir?

- qiymətləndirmə obyektinin eyniləşdirilməsi
qiymətləndirmənin məqsədlərinin seçilməsi
qiymətləndirmə tarixinin müəyyən edilməsi
qiymətləndirmə dəyərinin növünün müəyyən edilməsi
- qiymətləndirmə üzrə xidmət haqqının ödənilməsi

549 Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodundan .....?

- heç biri doğru deyil
əmlakın real bazar dəyərinin, həmçinin məhdud bazar şəraitində də dəyərin müəyyənləşdirilməsində istifadə edilir
investisiya (kapital qoyuluşu) dəyərinin müəyyənləşdirilməsində də istifadə edilir
- ayrı-ayrı yanaşmaların tərkibindəki metodların tətbiqi prosesində də istifadə edilir
təkrar istehsal dəyərinin müəyyənləşdirilməsində də istifadə edilir

550 Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu.....?

- qiymətləndirilən obyektin bazar və inventar dəyərini müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- qiymətləndirilən obyektin dəyərini onun potensial mənfəətliliyi baxımından müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
qiymətləndirilən obyektin dəyərini vergiyə cəlb olunması məqsədilə müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
qiymətləndirilən obyektin dəyərini mənfəətliliyi baxımından müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
qiymətləndirilən torpağın və onun üzərindəki obyektin dəyərini müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir

551 PAD metodu proqnozlaşdırılan pul axınlarına əsasən gəlirin hansı metodlarından istifadə edir?

- qalıq dəyəri
bazar dəyəri
satış dəyəri
investisiya dəyəri
mübadilə dəyəri

552 PAD metodu vasitəsilə hesablamaların aparılması üçün aşağıdakılardan hansı lazımdır?

- hamısı düzdür
diskontlaşdırma dərəcəsi göstəricilərinin olması labüddür
pul axınının proqnoz artımı
proqnoz dövrünün uzunluğu müddəti,
reversiya (son satışın dəyəri) da daxil olmaqla

553 Klassik bazar ölkələrində diskontlaşdırma metodlarına aşağıdakılar aiddir?

- Kumulyativ quruluş metodu
Müşahidə metodu
- hamısı düzdür
Diskont dərəcəsinin hesablanması əsas metodları
Kumulyativ düzülüş metodu

554 Daşınmaz əmlak obyektlərinə vəsait qoyuluşu riskləri aşağıdakılardan hansılar aiddir ?

- Statik risklər
- Hamısı düzdür
Mütəmadi risklər
Qeyri-mütəmadi risklər
Dinamik risklər

555 Reversiya dedikdə nə başa düşülür ?

- investisiya dövrünün sonuna investisiyaların qaytarılması barədə səliş məlumat nəzərdə tutulur.
hamısı səhvdir
pul gəlirlərinin diskontlaşdırılmış dəyəri başa düşülür
pul gəlirləri axını nəzərdə tutulur
investisiya dövrünün əvvəlinə investisiyaların qaytarılması barədə səliş məlumat nəzərdə tutulur.

556 Pul axınlarının diskontlaşdırılması metodunun tətbiqinin əlverişliliyi amilləri aşağıdakılardan hansıdır?

- hamısı düzdür
Qiymətləndirmə obyektindən gözlənilən pul axının həcmi əsaslandırılmasına imkan verən göstəricilərin olması
Pul axını və xərclərin qeyri-sabitliyi (mövsumiliyi)
Qiymətləndirmə obyektinin kommersiya təyinatlılığı, onun fəaliyyət istiqamətlərinin genişliyi
Obyektin istifadəyə verilmə tarixi və onun yaşı

557 Torpağın müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi proseduru neçə mərhələdən ibarətdir?

- 4
3
7
6
5

558 Torpaq sahələrinin müqayisə elementlərinə aiddir –

- sadalananların hamısı
maliyyələşdirmə şərtləri
satış şərtləri və vaxtı
hesablaşma şərtləri

559 Torpaq sahəsinin müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi metodu hansıdır?

- ayırma metodu
əvəzetmə metodu
- köçürmə metodu
bölgü metodu

kumulyativ düzlülük metodu

560 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinə müqayisə yanaşmasının metodu hansıdır?

- gəlirlərin dolayı kapitallaşdırılması
- qalıq texnikası
- gəlirlərin birbaşa kapitallaşdırılması
- qiymət və gəlirlərin gətirilməsi
- əvəzətmə dəyəri metodu

561 Daşınmaz əmlakın müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi üçün zəruri informasiyanın tərkibinə daxil deyil –

- qiymətləndirmə obyektinin fiziki və iqtisadi göstəriciləri
- qiymətləndirilən və analoq obyektin əhatəsi üzrə məlumatlar
- qiymətləndiricinin peşə-ixtisas səviyyəsi
- analoq obyektin fiziki və iqtisadi göstəriciləri
- analoq obyekt barədə bazar yaxud qiymət informasiyası

562 Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqda nəyə istinad edilə bilər ?

- dəyərin müəyyənləşdirilməsinə üsuluna
- İstifadə dəyərinə
- hamısı düzdür
- Bazar qiymətlərinə
- İlkin satış qiymətinə

563 Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqda, aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarından hansına istinad edilə bilər ?

- Təkrar satış qiymətinə
- İlkin satış qiymətinə
- hamısı düzdür
- İnvestisiya dəyərinə
- Bazar qiymətlərinə

564 Qiymətləndirmə Standartları üzrə Beynəlxalq Komitənin başlıca vəzifələrinə aiddir?

- mühasibat uçotu və digər maliyyə hesabatlarında istifadə üçün dürüst ifadə olunmuş standartların və praktiki tövsiyələrin hazırlanması
- hamısı düzdür
- standartların şərh, qruplaşdırılması və tətbiqi sahəsində meydana çıxan ziddiyyətli məqamların aşkar edilməsi
- ayrı-ayrı dövlətlərdən və təşkilatlardan daxil olmuş rəy və təkliflər əsasında standartlara düzəlişlər edilməsi
- standartların ölkələrdə və milli təşkilatlarda yayılması, qəbul və tətbiq edilməsinə kömək göstərilməsi

565 ABŞ-da qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olan qiymətləndiricilərin aparıcı qurumlarına aiddir?

- Amerika Qiymətləndiricilər Cəmiyyəti
- Qiymətləndirmə İnstitutu
- Qiymətləndirmə Fondu
- hamısı düzdür
- Qiymətləndirmə Magistrlərinin Milli Assosiasiyası

566 Pul axınlarının diskontlaşdırılması metoduna xasdır:

- icarə şərtləri və məsrəflər üzrə fərqlərin hesablamada nəzərə alınmasına daha yaxşı imkan verir
- İnvestisiya və ya investisiya qrupu texnikası ilə əlaqə metodu
- Kapitalaşdırmanın ümumi əmsalının quruluşu metodu
- Birbaşa kapitalaşdırma metodu

kumulyativ ardıcılıq sıralanma metodundan istifadə edilir

567 Diskontlaşdırma proseduruna aid olmayan cəhət hansıdır ?

bütün fikirlər diskontlaşdırma proseduruna aiddir.

investorun öz investisiyalarını geri qaytaracağını

obyekt üzərində gələcək faydaların (gələcək gəlir axınlarının) cari dəyəri kimi müəyyənləşdirilir

investisiyalardan onu qane edən məbləğdə gəlir əldə edəcəyini nəzərdə tutur

- investorun öz investisiyalarını geri qaytarmayacağını

568 Müqayisənin əmlakın yerləşdiyi ərazi elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur?

hamısı düzdür.

- torpaq sahələrinin müxtəlif təbii iqlim zonalarında, müxtəlif kateqoriyalı yaşayış məntəqələrində, müxtəlif funksional və iqtisadi planlaşdırılma zonalarında və daha perspektiv inkişafa qadir olan regionlarda yerləşməsi bu kimi hallarla dəyəri dəyişmək xassəsinə malikdir.
- bu element vasitəsi ilə təşhirlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nəğd pulla yerinə yetirildikdə aparılır
- əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir
- əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

569 Müqayisənin fiziki xüsusiyyətlər elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur:?

- qiymətləndirilən obyektin faydalılığının müəyyən edilməsinə imkan verən binanın tikilməsi tarixini, onun mövcud vəziyyətini, tikinti materiallarının növünü, memarlıq xassələrini, torpaq sahəsinin və binanın özünün ölçülərini, formasını müəyyənləşdirməyə imkan verir.
- əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.
- hamısı düzdür.
- əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir
- bu element vasitəsi ilə təşhirlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nəğd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

570 Müqayisənin maliyyə hesablaşmalarının şərtləri elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur:?

qiymətləndirilən obyektin hüquqi reallıqları onun dəyərinin və satış qiymətinin müəyyənləşdirilməsində həlledici rol oynayır

- bu element vasitəsi ilə təşhirlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nəğd pulla yerinə yetirildikdə aparılır
- hamısı səhvdir.
- əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir
- satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

571 Müqayisənin ötürülmüş mülkiyyət hüquqları elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur:?

bu element vasitəsi ilə təşhirlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nəğd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

hamısı səhvdir.

bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur.

əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması

hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

- qiymətləndirilən obyektin hüquqi reallıqları onun dəyərinin və satış qiymətinin müəyyənləşdirilməsində həlledici rol oynayır.

572 Müqayisənin satış vaxtı elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?

əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

- əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir

Hamısı düzdür.

bu element vasitəsi ilə daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur.

573 Müqayisənin aktivlərin əldə edilməsi zamanı maliyyə hesablaşmalarının şərtləri elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?

hamısı səhvdir.

- bu element vasitəsi ilə təşhirlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

qiymətləndirilən obyektin hüquqi reallıqları onun dəyərinin və satış qiymətinin müəyyənləşdirilməsində həlledici rol oynayır

əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir

574 Müqayisənin ötürülmüş mülkiyyət hüquqları elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?

- qiymətləndirilən obyektin hüquqi reallıqları onun dəyərinin və satış qiymətinin müəyyənləşdirilməsində həlledici rol oynayır.

bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur.

hamısı səhvdir.

əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

bu element vasitəsi ilə təşhirlər daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

575 Müqayisənin satış şərtləri elementi hansı variantda düzgün izah olunmuşdur.?

- əmlakın əldə edilməsinin qeyri-ənənəvi səbəbləri nəticəsində satışın xalis bazar şərtlərindən kənarlaşması hallarında müqayisə üçün seçilmiş müvafiq obyektləri müqayisə olunanlar sırasından çıxarmağa, yaxud onların satış qiymətlərində düzəlişlər aparmağa imkan verir.

Hamısı düzdür.

bu element vasitəsi ilə daşınmaz əmlak obyektinə borc vəsaitləri cəlb edilməklə alındıqda, yaxud ödənişlər nağd pulla yerinə yetirildikdə aparılır

bu element vasitəsi ilə qiymətləndirilən daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazi müvafiq dəyəri dəyişmək xassəsinə malik olur

əmlak bazarında alqı-satqı əməliyyatlarının dinamikasına və buna müvafiq olaraq satış qiymətlərinin səviyyəsinə vaxt amilinin təsirini müəyyənləşdirməyə imkan verir

576 Kredit almaq məqsədi ilə girov qoyulan qiymətləndirmə obyektinin dəyəri hansı dəyərdir

sığorta dəyəri

- girov dəyəri
- istifadə dəyəri
- vergi dəyəri
- istehlak dəyəri

577 Məhdudluğu səbəbindən mülkiyyətin satılmasından real əldə oluna biləcək pulun məb-ləği hansı dəyərə aiddir?

- qırıntıların dəyəri
- likvid dəyəri
- mübadilə dəyəri
- istehlak dəyəri
- istifadə dəyəri

578 Qiymətləndirilən obyektin açıq və rəqabətli bazarda tələb və təklif amillərinin təsiri altında formalaşan qiyməti kimi qəbul olunan dəyər hansı dəyərdir?

- mübadilə dəyəri
- sığorta dəyəri
- qalıq əvəzetmə dəyəri
- ilkin istehsal dəyəri
- əvəzetmə dəyəri

579 əmlakın dəyəri şəraitdən, istifadə olunma təyinatından, texnologiyanın yeniləşməsindən asılı olan dəyər hansıdır?

- sığorta dəyəri
- investisiya dəyəri
- tam bərpa dəyəri
- mübadilə dəyəri
- istehlak dəyəri

580 Qiymətləndirilən obyektin qiymətləndirmə tarixinə bazar qiyməti ilə oxşarının yaradılmasına çəkilişi xərclərin məbləği nəzərdə tutan dəyər hansıdır?

- util dəyəri
- istehlak dəyəri
- əvəzetmə dəyəri
- tam bərpa dəyəri
- qırıntıların dəyəri

581 Bütün funksional xassələrinə və fiziki parametrlərinə görə oxşar obyektin yararlılıq və müştəri cəlbətmə xassələrini tamamilə özündə əks etdirən qiymətləndirmə obyektinin dəyəri hansı dəyərdir?

- sığorta dəyəri
- tam bərpa dəyəri
- qalıq əvəzetmə dəyəri
- vergi tutma dəyəri
- investisiya dəyəri

582 Obyektdə mövcud olan yararlı materialların dəyəri hansı dəyər adlanır?

- tam bərpa dəyəri
- util dəyəri
- əvəzetmə dəyəri
- istehlak dəyəri
- qalıq əvəzetmə dəyəri

583 Binaların onların texniki inventarlaşdırılması əsasında qiymətləndirmə anında mövcud olan fiziki köhnəlmə dəyəri çıxılmaqla həqiqi dəyəri üzrə müəyyən edilən dəyər hansıdır?

- investisiya dəyəri
- inventar dəyəri
- qırıntıların dəyəri
- util dəyəri
- təkrar istehsal dəyəri

584 Tam bərpa dəyərindən əmlakın ötən xidmət müddətindəki ümumi dəyərsizləşməni çıxmaqla müəyyən edilən dəyər hansıdır?

- istehlak dəyəri
- qalıq bərpa dəyəri
- vergiqoyma dəyəri
- qalıq əvəzetmə dəyəri
- qırıntıların dəyəri

585 Oxşar tikinti obyektindəki tikintinin oxşar materiallar və eyni texnologiya üzrə aparılması hansı dəyərə aiddir?

- tam bərpa dəyəri
- təkrar istehsal dəyəri
- sığorta dəyəri
- qalıq dəyəri
- util dəyəri

586 Obyektin bütün xassələrinə görə deyil, yalnız qalıq funksional, konstruktiv və istismar göstəriciləri üzrə çəkilən xərclər hansı dəyərə aiddir?

- əvəzetmə dəyəri
- sığorta dəyəri
- təkrar emal dəyəri
- qalıq əvəzetmə dəyəri
- vergiqoyma dəyəri

587 Qiymətləndirmə obyektinə vergiqoyma bazasının müəyyən edilməsi üçün istifadə olunan dəyər.Bu hansı dəyərdir?

- likvidlilik dəyəri
- vergiqoyma dəyəri
- tam bərpa dəyəri
- investisiya dəyəri
- istifadə dəyəri

588 Sərmayəçinin məqsədli tələbatını ödəmək üçün həmin obyektədən gözlənilən gəliri nəzərə almaqla ödəyə biləcəyi ən yüksək qiymətdir.Bu hansı dəyərdir?

- tam bərpa dəyəri
- utiləşdirmə dəyəri
- investisiya dəyəri
- bazar dəyəri
- mübadilə dəyəri

589 Alqı-satqı zamanı qanunamüvafiq surətdə sahiblik hüququnun satıcıdan alıcıya keçməsinə ifadə edir.Bu zaman aşağıdakılardan hansı istifadə olunur?

- hamısı səhvdir
- hamısı düzdür
- obyekt qənaətbəxş müddət ərzində açıq bazara çıxarılır
- qiymət xüsusi kreditləşmənin və ya tərəflərdən birinin digərinə güzəşt etməsinin nəticəsi deyil
- qiymət xüsusi kreditləşmənin və ya tərəflərdən birinin digərinə güzəşt etməsinin nəticəsi deyil

590 Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqda, aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarından hansından istifadə edilə bilər ?

- hamısı düzdür
- dəyərin müəyyənləşdirilməsinə üsuluna görə

- İlk satış qiymətinə əsasən
Bazar qiymətlərinə əsasən
hamısı səhvdir

591 Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqda, aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarından hansından istifadə edilə bilər ?

- Bazar qiymətlərinə əsasən
İnvestisiya dəyərinə əsasən
hamısı düzdür
- Təkrar satış qiymətinə əsasən
İlkin satış qiymətinə əsasən

592 Fərdi yaşayış fonduna daxil olan özəlləşdirilmiş mənzillərin inventar dəyəri texniki pasport tərtib edildikdən sonra aşağıdakı hansı qaydada ilə hesablanır?

- hamısı səhvdir
«Tikildiyi vaxtdan asılı olaraq əsas vəsaitlərin (fondların) yenidən qiymətləndirilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1993-cü il 29 yanvar tarixli 57 sayılı əmsalı ilə
Binanın ilkin balans dəyəri əsas götürülərək aşınma ayırmaları çıxılır, həcm vahidinin dəyəri təyin edilərək, mənzilin həcminə vurulur
- hamısı düzdür
Qeyri-yasayış binaları Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin qərarları ilə təsdiq edilmiş texniki pasport formaları üzrə inventarlaşdırılır

593 Aşağı investisiya riski amilləri deyil-

- Borclar problemi
Dövlətin idarəetmədə iştirakı
Qiymətlərin tənzimlənməsi
Kapital və ticarət məhdudiyyəti
Xarici investitorlara münasibət

594 Yüksək investisiya riski amilləri deyil-

- Milli şərtlər üçün üstünlüklər
Milli valyuta məzənnəsi
Borclar problemi
İnflyasiyanın səviyyəsi
- Dövlətin idarəetmədə iştirakı

595 İnvestisiya multiplikatoru -

- əmanətə son hədd meylliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
əmanətə orta hədd meylliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
bütün variantlar mümkündür
istehlaka orta hədd meylliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir

596 İnvestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi
gəlirin artımının investisiyaya nisbəti kimi
- gəlirin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi
gəlirin investisiyanın artımına nisbəti kimi

597 Multiplikator nəyə bərabərdir?

- real gəlirin dəyişməsi : xərclərin ilkin dəyişməsi
real gəlirin artımı : ümumi xərclərin artımı
real gəlirin artımı : ümumi xərclərin dəyişməsi

nominal gəlirin dəyişməsi : real gəlirin artımı
nominal gəlirin dəyişməsi : xərclərin ilkin dəyişməsi

598 Əgər investisiyalar əmanətlərdən çoxdursa ..... yaranır -

- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- durğunluq vəziyyəti
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti
- tənəzzül vəziyyəti
- inflyasiya təhlükəsi

599 Əgər əmanətlər investisiyadan çox olursa ..... yaranır

- tənəzzül vəziyyəti
- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti
- inflyasiya təhlükəsi
- durğunluq vəziyyəti

600 Şərti-dəyişən xərclərə aid deyil

- əmlak vergisi
- kommunal ödənişlər
- reklam, məsləhət və hüquqi xidmət xərcləri
- daşınmaz əmlak obyektinin mühafizəsi xərcləri
- ərazinin saxlanması və təmizlənməsi xərcləri

601 Obyektdə mövcud olan yararlı materialların dəyəri hansı dəyər adlanır?

- tam bərpa dəyəri
- util dəyəri
- əvəzətmə dəyəri
- istehlak dəyəri
- qalıq əvəzətmə dəyəri

602 Daşınmaz əmlak obyektlərinə vəsait qoyuluşu riskləri aşağıdakılardan hansılar aiddir ?

- Hamısı düzdür
- Qeyri-mütəmadi risklər
- Dinamik risklər
- Statik risklər
- Mütəmadi risklər

603 İqtisadi bölgü prinsipi dedikdə?

- obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- obyektin dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölməyin mümkünlüyüdür
- obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları birləşdirməyin mümkünlüyüdür

604 Balans prinsipi dedikdə?

- əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir

əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman əməy ehtiyatlarının optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
 əmlakın bütün növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
 əmlakın konkret növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
 əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman kapitalın optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir

605 Vəsait qoyuluşu prinsipi dedikdə?

istehsal amilinin bütün elementlərinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir
 istehsal amillərinə çəkilən xərcləri ödədikdən sonra torpaq sahəsinə ayrılmış təmiz gəlir kimi müəyyən edilməsidir
 istehsal amilinin bir neçə elementinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir
 istehsal amilinin müəyyən elementinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir
 ● istehsal amilinin konkret elementinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir

606 İqtisadi ölçü prinsipi dedikdə?

istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan kapitalın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
 konkret bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
 ● istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
 istənilən bazarda əmlakın konkret növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
 istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan kapitalın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür

607 Artan və azalan gəlirlər prinsipi dedikdə?

istehsal amillərinin hər hansı resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmi əvvəlcə azalmağa, sonra isə artmağa başlamasıdır
 istehsal amillərinin bütün resurslarının artması zamanı təmiz gəlirin həcmi əvvəlcə artmağa, sonra isə azalmağa başlamasıdır
 istehsal amillərindən biri olan kapital resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmi əvvəlcə artmağa, sonra isə azalmağa başlamasıdır
 istehsal amillərindən biri olan torpaq resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmi əvvəlcə artmağa, sonra isə azalmağa başlamasıdır
 ● istehsal amillərinin hər hansı resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmi əvvəlcə azalmağa, sonra isə artmağa başlamasıdır

608 Qiymətləndirmənin məqsədindən asılı olaraq qiymətləndirmənin növləri hansılardır?

fərdi və mütləq
 kütləvi və könüllü;
 könüllü və fərdi;
 kütləvi və mütləq;
 ● kütləvi və fərdi

609 Azərbaycan Respublikasının Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında Qanun neçənci ildə qəbul olunub?

1999
 1995
 1996
 1997
 ● 1998

610 Aşağıdakılardan hansı analitik tərkibli göstəricilərə aid deyil?

sifarişçinin təqdim etdiyi sənədlərin nəzərdən keçirilməsi və düzgünlüyünün mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilməsi;
 mövcud əmlak bazasının keçmiş və gələcək vəziyyətinin öyrənilməsi və onun təhlili;
 • müxtəlif üsullarla əldə edilən məlumatların riyazi düsturlar vasitəsi ilə bir neçə variantda hesablanması prosesə başlayarkən mümkün və məqsədəuyğun olan qiymətləndirmə yanaşmaları və metodları, habelə məlumat mənbələrinin seçilməsi;
 qiymətləndirilən obyektin qiymətinə təsir göstərən amillər ətrafında mülahizələrin təhlili;

611 Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə fəaliyyətinin məqsədidir?

- əmlakın girov qoyulması,
- əmlakın vergitutma bazasının müəyyənləşdirilməsi,
- hər biri doğrudur.
- investisiya qoyuluşları,
- əmlakın sığorta olunması,

612 İllik gəlir 500 manat, kapital qoyuluşunun həcmi isə 2000 manat olarsa gəlirlilik əmsalını tapın

- 1500
- 4,0
- 25,0
- 0,25
- 2500

613 Potensial ümumi gəlir 10000 manat, ümumi itkilər əmsalı 15 % olarsa həqiqi ümumi gəliri hesablayın

- 1500 manat
- 11500 manat
- 10015 manat
- 10500 manat
- 8500 manat

614 Obyektin dəyəri 465000 manat və kapitallaşdırma dərəcəsi 3,75 olarsa onun xalis əməliyyat gəlirini müəyyən edin

- 124 min manat
- 468,75 min manat
- 461,25 min manat
- 128000 min manat
- 1743,75 min manat

615 Obyektin dəyəri 372000 manat, xalis əməliyyat gəliri isə 60000 manat olarsa kapitallaşdırma dərəcəsinin müəyyən edin.

- 0.28%
- 0.16%
- 6.2%
- 23.8
- 97.2%

616 Xalis əməliyyat gəliri 30000 manat, dəyəri isə 250000 manat olan obyekt üçün kapitallaşdırma dərəcəsinə tapın.

- 28%
- 0.12%
- 8.33%
- 5%
- 22%

617 Xalis əməliyyat gəliri 25000 manat, kapitallaşdırma dərəcəsi 25 % olarsa əmlakın dəyərini tapın.

- 6000 manat
- 625000 manat
- 125000 manat
- 6250 manat
- ☒ 100000 manat

618 Müəssisənin illik gəliri 42000 manat, dəyəri isə 189000 manat olarsa ümumi rentə multiplikatorunu hesablayın

- 0,22
- 7,1
- 6,5
- 0,12
- ☒ 4,5

619 Dəyəri 300000 manat olan müəssisənin illik gəlirini hesablayın. Ümumi rentə multiplikatoru 2,4-ə bərabərdir.

- ☒ 125000 manat
- 478000 manat
- 720000 manat
- 46000 manat
- 880000 manat

620 İllik gəliri 70000 manat olan müəssisənin dəyərini hesablayın. Ümumi rentə multiplikatoru 2,5 - ə bərabərdir.

- 111000 manat
- 28000 manat
- ☒ 175000 manat
- 120000 manat
- 12000 manat

621 Qiymətləndirmə obyektinin dəyəri 125000 man, xalis əməliyyat gəliri 30000man olarsa kapitallaşdırma əmsalını tapın

- 15% və ya 0.15
- 18% və ya 0.18
- 14% və ya 0.14
- ☒ 24% və ya 0.24

622 Qiymətləndirmə obyektinin dəyəri 200000 man, xalis əməliyyat gəliri 36000 man olarsa kapitallaşdırma əmsalını tapın

- 24% və ya 0.24
- ☒ 18% və ya 0.18
- 14% və ya 0.14
- 15% və ya 0.15

623 Qiymətləndirmə obyektinin dəyəri 1250000 man, kapitallaşdırma əmsalı 24% olduğunu bilərək xalis əməliyyat gəlirini müəyyən edin

- 40000
- ☒ 30000
- 36000
- 42000

624 Qiymətləndirmə obyektinin dəyəri 200000 man, kapitallaşdırma əmsalı 18% olduğunu bilərək xalis əməliyyat gəlirini müəyyən edin

- ☐ 42000
- ☒ 36000
- ☐ 40000
- ☐ 38600

625 Xalis əməliyyat gəliri 70000 man, kapitallaşdırma əmsalı 14% olduğunu bilərək obyektin dəyərini hesablayın.

- ☐ 512000
- ☐ 600000
- ☒ 500000
- ☐ 520000

626 Xalis əməliyyat gəliri 120000 man, kapitallaşdırma əmsalı 15% olduğunu bilərək obyektin dəyərini hesablayın.

- ☐ 760000
- ☐ 780000
- ☒ 800000
- ☐ 820000

627 Daşınmaz əmlakın yüklülüyü kimi çıxış edə bilməz.

- ☒ müvəqqəti istifadə.
- ☐ həbs;
- ☐ icarə;
- ☐ servitut;
- ☐ ipoteka;

628 əmlakın qiymətləndirilməsində qiymətləndiricinin gözləməli olduğu əsas tələblərdən deyil -

- ☐ qiymətləndirilən obyektin dəyərinə onunla bağlı olan obyektin təsirini aşkar etmək
- ☐ qiymətləndirmə tarixini müəyyən etmək
- ☐ zəruri informasiyanın axtarışı və toplanılması
- ☒ əmlak obyektinin cari təmir xərclərini müəyyən etmək
- ☐ əmlaka mülkiyyət hüququnun mümkün məhdudlaşdırıcı şərtlərini uçota almaq

629 əmlak obyektinin qiymətləndirilməsində qiymətləndirici hansı əsas tələbləri gözləməlidir?

- ☒ sadalananların hamısını
- ☐ əmlakı və onunla bağlı hüquqları düzgün eyniləşdirmək
- ☐ qiymətləndirmənin məqsədini və onun nəticələrindən nəzərdə tutulan istifadəni uçota almaq
- ☐ qiymətləndirilən dəyərin növünü müəyyən etmək
- ☐ qiymətləndirmənin bütün məhdudlaşdırıcı şərtlərini müəyyən etmək

630 Azərbaycanda qiymətləndiricilərin ictimai təşkilatı hansıdır?

- ☐ Azərbaycan Rieltorlar Təşkilatı
- ☐ Azərbaycan Qiymətləndiricilər Assosiasiyası
- ☒ Azərbaycan Qiymətləndiricilər Cəmiyyəti
- ☐ Azərbaycan Qiymətləndiricilər Birliyi
- ☐ Azərbaycan Rieltorlar Assosiasiyası

631 Potensial ümumi gəlir həqiqi ümumi gəlirdən fərqlənir -

- ☐ əvəzetmə xərclərinin kəmiyyətini üstələyir
- ☐ əməliyyat xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ xalis əməliyyat gəlirinin kəmiyyəti qədər

- tam yüklənmə və tam yüklənməmə nəticəsində yaranan itkilərin kəmiyyəti qədər

632 Xarakterindən asılı olaraq qiymətləndirmədə istifadə olunan informasiyanın ayrıldığı hansı qruplar səhv ifadə olunub?

- hüquqi
daxili və xarici
sadalanan bütün cavablar səhvdir
statistik
marketing

633 Müəssisə hesabat ili ərzində yaradılıqda onun vergiyə cəlb olunan dəyəri necə hesablanır?

- ilkin qalıq dəyər və ilin sonuna dəyər toplanır
müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanaraq 12-yə bölünür
müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanaraq 24-ə bölünür
müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanır
müəssisənin yaradıldığı tarixə ilin sonuna qalıq dəyər toplanaraq 24-ə bölünür və onun yaradıldığı aydan sonra ilin sonuna qədər olan ayların sayına vurulur

634 Qiymətləndirmə xidmətinə görə ödəniləcək haqq -

- bütün variantlar doğrudur.
təsbit olunmuş kəmiyyətə bərabərdir
qiymətləndirmə obyektinin dəyərindən asılı olmamalıdır
qiymətləndirmə obyektinin dəyərindən asılıdır
qiymətləndirmənin aparılması ilə bağlı xərclərə bərabərdir

635 Qiymətləndirmə fəaliyyətinin subyekti deyil -

- rieltorlar
qiymətləndirici ekspertlər
sifarişçilər
qiymətləndiricilər
mülkiyyətçilər

636 Qiymətləndirmə fəaliyyətinə təsir göstərən mühit amili hansıdır?

- sadalananların hamısı
sosial mühit
siyasi mühit
iqtisadi mühit
təşkilati mühit

637 Fiziki şəxslərin mülkiyyətində olan binalara görə əmlak vergisi hesablanır –

- bütün variantlar mümkündür
yerli bələdiyyələr tərəfindən
qiymətləndiricilər tərəfindən
vergi müfəttişləri tərəfindən
mülkiyyətçinin özü tərəfindən

638 Mülkiyyətçinin təsəvvürünə əsaslanan prinsip deyil

- sadalananların heç biri
gözləmə prinsipi
əvəzetmə prinsipi
faydalılıq prinsipi
tarazlıq prinsipi

639 Hesabatə hansı sənədin əlavə olunması tələb olunmaya bilər?

- mülkiyyətçinin gəlirlərinin bəyannaməsi
obyekti təsvir edən qrafik və fotoşəkillər
analoqobyektlər barədə informasiya
texniki baxış barədə akt
qiymətləndirmə prosesində aparılan hesablamalar

640 Hesabatın qiymətləndirmə sertifikatı bölməsində qiymətləndirici -

- sənədləri imzalayır və möhürləyir
obyektin bazar dəyərini göstərir
qiymətləndirmə tarixini göstərir
istifadə olunan qiymətləndirmə standartları barədə məlumat verir
- sadalananların hamısını göstərməlidir

641 Xarakterindən asılı olaraq qiymətləndirmədə istifadə olunan informasiyanın ayrıldığı hansı qruplar şəhv ifadə olunub?

- sadalanan bütün cavablar şəhvdir
marketing
hüquqi
daxili və xarici
statistik

642 Sərəncam hüququ nədir?

- doğru variant yoxdur
əmlaka sahib olmaq, ondan istifadə etmək və ona dair sərəncam vermək üzrə dövlət tərəfindən tanınan və qorunan hüquqdur
- əmlakın hüquqi müqəddəratını təmin etməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanı
əmlakdan fayda götürməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanı
əmlakı faktiki sahibliyi həyata keçirməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanı

643 Mülki qanunvericiliyin prinsiplərinə aid deyil -

- mülki hüquq subyektlərinin iradə və davranışının tənzimlənməsi
mülkiyyətin toxunulmazlığı
mülki hüquq subyektlərinin bərabərliyi
mülki dövriyyə iştirakçılarının əmlak müstəqilliyi
müqavilələr azadlığı

644 Qiymətləndirmə fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə nə vaxt xitam verilir?

- bütün variantlar doğrudur
qiymətləndirici ona verilən səlahiyyətləri aşdıqda
qiymətləndirmə ilə bağlı sənədlərdə saxtakarlıq aşkarlıq edildikdə
məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı ilə
qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi şəxs ləğv edildikdə

645 İnvestisiya multiplikatoru

- bütün variantlar mümkündür
istehlaka orta hədd meyliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
- əmanətə son hədd meyliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
əmanətə orta hədd meyliyinin qarşılıqlı tərs kəmiyyətidir
doğru variant yoxdur

646 xərc yanaşması əsasında daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi prosesinin mərhələsi deyil-

- obyektin köhnəlməsi məbləğinin hesablanması
- sahibkar mənfəətinin kəmiyyətinin müəyyən edilməsi
- tikililərin bərpa dəyəri ilə torpaq sahəsinin toplanılması
- tikililərin bərpa dəyərinin köhnəlmə məbləğinə təshih edilməsi
- tikililərin inventar dəyərinin hesablanması

647 Müqayisə yanaşmasını digər yanaşmalardan fərqləndirən alət və üsullar hansılardır?

- sadalananların hamısı
- düzəlişlərin hesablanması metodları
- düzəlişlərin (təshihlərin) növləri
- müqayisə vahidləri
- müqayisə elementləri

648 Qiymətləndirmə məsələsinin qoyuluşu mərhələsində hansı əməliyyat yerinə yetirilmir?

- qiymətləndirmə obyektinin eyniləşdirilməsi
- qiymətləndirmə tarixinin müəyyən edilməsi
- qiymətləndirmənin məqsədlərinin seçilməsi
- qiymətləndirmə üzrə xidmət haqqının ödənilməsi
- qiymətləndirmə dəyərinin növünün müəyyən edilməsi

649 Kapitalaşdırma əmsalı necə hesablanır?

- həqiqi ümumi gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir + qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir – qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir x qoyulmuş kapitalın dəyəri

650 Aşağıdakılardan hansı uyğunluq prinsipinin mahiyyətinə uyğundur?

- sadalananların heç biri
- uyğunluq prinsipinin pozulmasını bağ evləri massivlərində müşahidə etmək olar
- yaxınlıqda ucuz obyektlərin yerləşməsi bahalı daşınmaz əmlak obyektinin dəyərini azaldır
- daşınmaz əmlak obyektinin dəyəri ətrafdakı tikililərin həmcinsliyindən asılıdır
- sadalananların hamısı

651 Gözləmə prinsipinə görə aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- obyektin dəyəri mülkiyyətçinin gözləmələrindən asılıdır.
- gözləmə pozitiv xarakter daşıyır
- torpaq sahəsinin yaxın ərazinin abadlığı onun dəyərinə heç bir təsir göstərmir
- daşınmaz əmlakın dəyəri onun keçmiş satış qiymətlərindən deyil istifadəsindən gözlənilən gəlirlərdən asılıdır
- gözləmə neqativ xarakter daşıyır

652 Qiymətləndirmənin nəticələrinin razılaşdırılması hansı əməliyyatların aparılmasını nəzərdə tutur?

- məlumatların yekun yoxlanılması
- fərziyyə və nəticələrin yoxlanılması
- riyazi hesablamaların doğruluğunun yoxlanılması
- obyektin dəyəri haqqında yekun qərarın çıxarılması
- sadalananların hamısını

653 Multiplikator nəyə bərabərdir?

- real gəlirin artımı : ümumi xərclərin dəyişməsi
- real gəlirin dəyişməsi : xərclərin ilkin dəyişməsi
- nominal gəlirin dəyişməsi : xərclərin ilkin dəyişməsi

nominal gəlirin dəyişməsi : real gəlirin artımı
real gəlirin artımı : ümumi xərclərin artımı

654 əgər investisiyalar əmanətlərdən çoxdursa ..... yaranır

- durğunluq vəziyyəti
- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- inflyasiya təhlükəsi
- tənəzzül vəziyyəti
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti

655 əgər əmanətlər investisiyadan çox olursa ..... yaranır

- tənəzzül vəziyyəti
- durğunluq vəziyyəti
- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti
- inflyasiya təhlükəsi

656 İnvestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- gəlirin artımının investisiyaya nisbəti kimi
- əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi
- doğru variant yoxdur
- gəlirin investisiyanın artımına nisbəti kimi
- gəlirin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi

657 Aşınmanın hansı forması konstruksiyanın köhnəlməsidir?

- funksional
- xarici
- heç biri
- fiziki
- iqtisadi

658 əsas fondların hansına amortizasiya ayırmaları hesablanır?

- istehsal və təsərrüfat inventarı
- torpaq sahələri
- tikililər
- ötürücü qurğular
- alətlər

659 xalis aktivlərin dəyərinin müəyyən edilməsi məqsədilə adətən balansın hansı maddəsində düzəlişlər edilir?

- pul vəsaitlər.
- ehtiyatlar;
- əsas vasitələr;
- debitor borclar;
- kreditor borclar;

660 Qiymətləndirmə yanaşmalarından hansı torpağın dəyərinin ayrılıqda qiymətləndirilməsini tələb edir?

- sadalanmaların heç biri.
- bazar;
- xərc;
- gəlir;
- sadalanmaların hamısı;

661 Qiymətləndirmənin aparılmasına görə ödəniş məbləği müqavilədə aşağıdakı kimi göstərilə bilər -

- 100 manat
200\$
qiymətləndirilən obyektin dəyərinin 0,5%-i qədər
qiymətləndirilən obyektin dəyərinin 1%-i qədər
göstərməyə bilər

662 Qiymətləndirici tərtib etdiyi hesabatları saxlanılmalıdır

- 5 il
  - 2 il
  - 1 il
  - 3 il
- onu sifarişçiyə təqdim etməklə saxlamaya da bilər

663 Qiymətləndirmənin aparılması üzrə müqavilə -

- yazılı formada bağlanılır və notariusda təsdiq olunur;
qiymətləndirmə müqavilə bağlanılmadan da aparıla bilər;
sədalənlən variantlardan istənilən biri tətbiq oluna bilər
şifahi formada bağlanıla bilər;
- yazılı formada bağlanılır və notariusda təsdiqinə ehtiyac yoxdur;

664 əmlaka olan hüquqların və onlarla aparılan sövdələşmələrin qeydiyyatı aparılır -

- müvafiq qeydiyyat mütləq deyil
- əmlakın yerləşdiyi ərazi üzrə;
mülkiyyətçinin yaşayış yeri üzrə;
icarəçinin yaşayış yeri üzrə;
sifarişçinin yaşayış yeri üzrə;

665 Qanunvericiliklə müəssisə əmlak hesab olunurmu?

- müəssisənin qeyri-maddi aktivlərindən əlavə hissəsi hesab olunur
müəssisənin yalnız xidmət bölməsi hesab olunur
olunmur
- olunur, bütövlükdə əmlak kompleksi kimi;
müəssisənin yalnız istehsal bölməsi hesab olunur

666 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- servitut daşınmaz əmlakın mülkiyyətçisinin qonşu torpaq sahəsindən elektrik xətlərinin, boru kəmərlərinin çəkilməsi və digər ehtiyacları nəminə qoyula bilər.
bina və qurğular servitutla yüklü edilə bilər;
servitut başqasının torpaq sahəsindən istifadəni məhdudlaşdıran hüquqdur;
torpağın servitutla yüklü edilməsi mülkiyyətçini həmin sahədən istifadə hüququndan məhrum edir;
mülkiyyətçi maraqlarına uyğun servitut qoyulan şəxsdən torpaqdan istifadəyə görə haqq tələb edə bilər;

667 Torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququ əhatə edir

- torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri və onun altında olan faydalı qazıntıları;
torpağın üst qatını;
torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını;
- torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri;
torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri və onun altında olan təbii resursları.

668 Ucuzlaşdırmanın məqsədlərindən deyil:

Mövsümün sonunda satışın sürətləndirilməsi

- Kapitalın dövryyəsinin sürətləndirilməsi
- Çeşid siyasətində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
- “geniş çeşid” siyasətinin aparılması
- daha yüksək mənfəətin əldə olunması

669 Ucuzlaşdırmanın aparılmasının neçə variantı mövcuddur?

- Bir neçə ola bilər
- 4
- 3
- 2
- 2-3

670 İstehsal-texniki təyinatlı məhsullara olan tələb:

- Kütləvi xarakter daşıyır
- fərdi sifarişlərdən yaranır
- bütün variantlar doğrudur
- əsasən təklifi üstələyir
- törəmə xarakteri daşıyır

671 İstehlak mallarının alınması motivləri hansılardır?

- Tələb, tələbat, zərurət
- Zərurət, təklif, arzu
- tələbat, zərurət, arzu
- Tələb, zərurət, arzu
- Tələb, təklif, zərurət

672 əmlak obyektlərinin icarə bazarını hansı seqmentlərə bölmək olar?

- dövlət əmlakının icarə bazarı
- gizli icarə bazarı
- kommersiya daşınmaz əmlakının icarə bazarı
- sadalananların hamısı
- sadalananların heç biri

673 Gəlirlərin müxtəlif növlərinin proqnoz hesablarının əsasında hansı göstərici durur?

- reversiya dəyəri
- icarə haqqının müqavilə dərəcəsi
- icarə haqqının bazar dərəcəsi
- illik icarə haqqı dərəcəsi
- icarə müqaviləsi

674 Gəlir yanaşmasının əsaslandığı gələcək gəlir növü deyil

- əmlak satışından mümkün pul daxilolmaları
- xalis əməliyyat gəliri
- vergilər ödənildikdən sonra pul axını
- əmlak obyektinin rentabelliği
- reversiya dəyəri

675 Gəlir yanaşmasının əsaslandığı gələcək gəlir növü hansıdır?

- sadalananların heç biri
- potensial ümumi gəlir
- həqiqi ümumi gəlir
- vergilərin ödənilməsinədək pul axını

- sadalananların hamısı

676 Gəlir yanaşması əmlakın qiymətləndirilməsinin hansı prinsipinə əsaslanır?

- tarazlıq prinsipi
- xarici təsir prinsipi
- əvəzetmə prinsipi
- artan və azalan verim prinsipi
- rəqabət prinsipi

677 Gəlir yanaşması əmlakın qiymətləndirilməsinin hansı prinsipinə əsaslanır?

- tarazlıq prinsipi
- gözləmə prinsipi
- sadalananların heç biri
- sadalananların hamısı
- tələb-təklif və rəqabət prinsipi

678 Gəlir yanaşmasının əsaslı tətbiqi üçün aşağıdakı şərtin yerinə yetirilməsi zəruri deyil

- əmlaka xas olan risklər
- qiymətləndirilən obyektin analoqları olmalıdır
- gələcək gəlirlərin kəmiyyətini hesablamaq olar
- sadalananların heç biri
- qiymətləndirilən obyekt gəlir gətirilməlidir

679 əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərti deyil

- Əmlak bazarında fəaliyyətin dövlət tənzimlənməsi
- müəssisənin maliyyə vəziyyəti və biznesin aparılmasının maliyyə şərtləri
- informasiyadan istənilən məqsədlərlə oluna bilər
- qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən tarixə etibarlıdır
- qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən məqsəd üçün etibarlıdır

680 əgər mütləq likvidlik əmsalı 0,99-a bərabər olarsa, müəssisə hesab olunur

- məhdud kredit qabiliyyətli
- kredit qabiliyyətli
- müflisləşmiş müəssisə
- likvid müəssisə
- kredit qabiliyyətli olmayan

681 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün ƏDV ilə)

- 92,0 manat;
- 93,8 manat.
- 97,0 manat;
- 89,0 manat;
- 100 manat;

682 Əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatış qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün ƏDV ilə)

- 45,0 manat;
- 100 manat;
- 46,8 manat.
- 1000 manat;
- 41,0 manat;

683 Elektrik enerjisinin tranzit ötürülmə tarifləri nə qədərdir?

- 0,6 qəpik;
- 1,0 qəpik.
- 0,4 qəpik;
- 0,7 qəpik;
- 0,2 qəpik;

684 Elektrik enerjisinin pərakəndə satış tarifləri nə qədərdir?

- 5,8 qəpik;
- 7,7 qəpik.
- 7,0 qəpik;
- 7,5 qəpik;
- 6,0 qəpik;

685 Elektrik enerjisinin topdansaş qiyəətləri nə qədərdir? (1 kv/saat üçün (ƏDV ilə)

- 4,0; 2,8; 4,7 qəpik.
- 3,9; 2,6; 4,4 qəpik;
- 3,8; 2,7; 4,0 qəpik;
- 4,0; 2,3; 4,2 qəpik;
- 4,1; 2,5; 4,5 qəpik;

686 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə).

- 18 qəpik;
- 17 qəpik.
- 14 qəpik;
- 20 qəpik;
- 16 qəpik;

687 Reqlonlarda əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə)

- 2 qəpik;
- 4 qəpik;
- 7 qəpik.
- 5 qəpik;
- 3 qəpik;

688 Azərbaycanın iri şəhərlərində əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə)

- 2 qəpik
- 3 qəpik;
- 7 qəpik;
- 6 qəpik.
- 4 qəpik;

689 Sudan xammal kimi istifadə edənələr üçün sudan istifadə tarifi nə qədərdir?(1 m3 üçün ƏDV ilə)

- 8 manat;
- 12 manat.
- 9 manat;
- 14 manat;
- 11 manat;

690 Azərbaycan iri şəhərlərində qeyri-əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə)

- 58 qəpik.
- 70 qəpik;
- 67 qəpik
- 62 qəpik;
- 54 qəpik;

691 Regionlarda Əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə) ?

- 13 qəpik.
- 22 qəpik;
- 17 qəpik;
- 14 qəpik;
- 19 qəpik;

692 Azərbaycanın iri şəhərlərində Əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m3 üçün ƏDV ilə)

- 35 qəpik
- 20 qəpik;
- 23 qəpik;
- 18 qəpik ;
- 34 qəpik

693 Kapitallaşdırma əmsalı necə hesablanır?

- həqiqi ümumi gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir / qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir + qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir x qoyulmuş kapitalın dəyəri
- illik gəlir – qoyulmuş kapitalın dəyəri

694 Şərti-dəyişən xərclərə aid deyil

- reklam, məsləhət və hüquqi xidmət xərcləri
- daşınmaz əmlak obyektinin mühafizəsi xərcləri
- kommunal ödənişlər
- əmlak vergisi
- ərazinin saxlanması və təmizlənməsi xərcləri

695 Şərti-sabit xərclərə aid deyil

- sığorta ödənişləri
- əmlak vergisi
- obyektin yüklənməsi əmsalından asılı olan xərclər
- xidmət heyətinin əmək haqqı
- kommunal ödənişlər

696 Qiymətləndirmə məqsədləri üçün əməliyyat xərcləri bölünür -

- sadalananların hamısına
- şərti-dəyişən xərclərə
- şərti-sabit xərclərə
- kapital xarakterli xərclərə
- sadalananların heç birinə

697 əmlakın istismarı ilə bağlı xərclər necə adlanır?

sair xərclər
alternativ xərclər
● əməliyyat xərcləri
üstəlik xərclər
birbaşa xərclər

698 Həqiqi ümumi gəlir necə hesablanır?

potensial ümumi gəlir – ümumi itkilərin məbləği
potensial ümumi gəlir / ümumi itkilər əmsalı
potensial ümumi gəlir / (1 ümumi itkilər əmsalı)
● potensial ümumi gəlir x (1 ümumi itkilər əmsalı)
potensial ümumi gəlir x ümumi itkilər əmsalı

699 Potensial ümumi gəlirin hesablanması üçün əmlakın hansı sahələrini hesablamaq zəruri deyil?

- obyektin altında yerləşən torpaq sahəsini
obyektin ümumi sahəsini
mülkiyyətçi tərəfindən məşğul edilməyən sahəni
sadalananların heç birini
obyektin icarə üçün nəzərdə tutulan sahəsini

700 İcarə üçün nəzərdə tutulan əmlak obyektinin gətirdiyi potensial ümumi gəlir necə hesablanır?

- illik icarə haqqı x icarəyə verilən sahə
xalis əməliyyat gəliri x icarəyə verilən sahə
xalis əməliyyat gəliri / icarəyə verilən sahə
illik icarə haqqı + illik gəlir / icarəyə verilən sahə
illik icarə haqqı / icarəyə verilən sahə